

opusdei.org

Dopis preláta k Roku víry

Prelát Opus Dei napsal u příležitosti Roku víry delší dopis. Mluví o nutnosti nové evangelizace a o požadavku znát a vyznávat víru a v modlitbě se sjednocovat s Kristem.

07.03.2013

**PASTÝŘSKÝ LIST VYDANÝ U
PŘÍLEŽITOSTI ROKU VÍRY**

Mons. Javier Echevarría, prelát Opus Dei

Řím, 29. září 2012

OBSAH POTŘEBA NOVÉ
EVANGELIZACE. 5 NÁVRAT KE
KOŘENŮM EVANGELIA.. 8 Příklad
prvních křesťanů. 9 Je to otázka víry.
9 Pevný záchytný bod. 11 NĚKTERÉ
PRIORITNÍ OBLASTI12 Výzkum a
vzdělávání13 Soulad víry a rozumu.
15 Veřejná morálka. 16 Instituce
rodiny. 19 CHÁPAT A HLÁSAT OBSAH
VÍRY. 21 Příklad víry. 22 Příklad
svatého Josemaríi23 Prosit o víru a
růst v ní24 DOKTRINÁLNÍ FORMACE.
27 Formace podle učení Církve. 27
Prohlubovat vědomosti o učení
Církve. 28 SPOJENÍ S KRISTEM
PROSTŘEDNICTVÍM MODLITBY A
OBĚTI30 Spojení s Kristem na kříži30
Vnořit se do Kristových ran. 31
Obracet se k Duchu svatému. 32
Modlitba jako zbraň. 33 Sůl
umrtvování34 APOŠTOLSKÁ
ČINNOST. 35 Každý na svém místě.
36 Jako kvas v těstě. 37 Na hlubinu!
37 Nasadit veškeré prostředky. 39

ZÁVĚREM... 40 Eucharistická
zbožnost. 41 Přijď, Duchu svatý!42
Mariánská zbožnost. 43

Moje milované děti, kéž vás Ježíš
chrání!

1. Zakusili jsme velikou radost při
obdržení Apoštolského listu *Porta
fidei*, v němž nám Svatý otec oznámil
úmysl vyhlásit *Rok víry*. Benedikt
XVI. nešetří silami, aby prezentoval
hlavní význam Evangelia jazykem
srozumitelným mužům i ženám 21.
století. Proto také 11. října 2011 u
příležitosti padesátého výročí
zahájení Druhého vatikánského
koncilu ohlásil Rok víry, který začne
následujícího 11. října a skončí o
slavnosti Ježíše Krista Krále, 24.
listopadu 2013. Začátek tohoto Roku
se navíc shoduje s dvacátým výročím
apoštolské konstituce *Fidei
depositum*, v níž blahoslavený Jan
Pavel II. dal pokyn k vydání
Katechismu katolické církve, díla

mimořádné hodnoty pro osobní formaci a katechezi, již je třeba neúnavně rozvíjet v celé společnosti.

Rok víry je tedy novou výzvou všem dětem Církve, aby si živě uvědomily svou víru a snažily se ji lépe poznávat a věrohodně žít. Zároveň nás pobízí k tomu, abychom se snažili svým příkladem a slovem šířit a předávat víru všem, kdo Krista ještě neznají anebo se pomýlili na cestě k němu.

Svatý otec se s lítostí zmiňuje o tom, že mnoho křesťanů – a to i ti, kteří se pokládají za katolíky – **má často větší starost o sociální, kulturní a politické důsledky své činnosti a o víře uvažují jako o samozřejmém předpokladu života společnosti. Ve skutečnosti však už tento předpoklad nejen že není samozřejmý, ale často je i veřejně popírán. Zatímco v minulosti bylo patrné jednotné tkanivo kultury,**

obecně přijímané jako odkaz víry a jejích hodnot, dnes se zdá, že ve značné části společnosti již tomu tak není. Důvodem je hluboká krize víry, která postihla velké množství lidí. [1]

2. Tyto úvahy nejsou ničím novým. Ačkoliv se to může zdát jako paradox, již po skončení Druhého vatikánského koncilu lidé tušili nebezpečí, že nadšení vyvolané koncilem zůstane jen u pouhých slov a nepronikne do hloubky života věřících nebo že se dokonce z důvodu chybného výkladu a nesprávného uplatňování koncilního učení původní křesťanský duch mylně přizpůsobí duchu světa namísto toho, aby ho pozvedal na nadpřirozenou úroveň.

My, kdo jsme prožili toto období, si pamatujeme na bolest, s níž Pavel VI. po skončení koncilu mnohokrát žehral na velkou krizi víry, kázně,

liturgie a poslušnosti, kterou některé části Církve procházely. Svatý Josemaría si uvědomoval starost Svatého otce a v jednom z dopisů adresovaných svým dětem krátce před ukončením koncilu napsal:

„Víte, že jsem během těchto uplynulých let s láskou sledoval práci koncilu a že jsem na něm spolupracoval svou modlitbou a nejednou i vlastní prací. Víte také, že si přeji být a chtěl bych, abyste i vy byli věrní hierarchii Církve v jejích usneseních, a to i v těch nejmenších detailech. Abyste nejednali jen jako podržení nějaké autoritě, ale zbožně jako děti, které jsou a cítí se být členy Kristova Těla a jednají proto na základě lásky. Nezakrýval jsem vám rovněž svou bolest nad jednáním těch, kteří koncil neprožívali jako posvátný akt v životě Církve, ani jako projev nadpřirozeného působení Ducha svatého, ale spíše jako příležitost

pro své zviditelnění, pro to dát bezuzdný průchod svým vlastním názorům nebo ještě hůře jako příležitost jak ublížit Církvi. Koncil se blíží ke konci. Opakovaně bylo oznámeno, že toto zasedání bude již poslední. Až vám tento dopis, který píš, přijde, začne již pokoncilní období a mé srdce se svírá při pomyšlení na to, že může být příležitostí pro nové rány v těle Církve. Roky, které následují po koncilu, jsou vždy důležité, vyžadují poslušnost při uplatňování přijatých rozhodnutí, rovněž pevnost ve víře, nadpřirozeného ducha, lásku k Bohu a Boží Církvi a věrnost římskému pontifikovi.“[2]

Když takto svatý Josemaría mluvil, nebyl v něm nejmenší náznak pesimismu. Chtěl zdůraznit, že tehdy a za všech okolností jsou potřeba ženy a muži víry.

3. Přes snahy Magisteria za poslední půl století a věrná svědectví velkého počtu lidí, mezi nimiž nechyběli svatí, se šíří celým světem dezorientace. Papež píše: **Nelze se smířit s tím, že by sůl ztratila svou chuť a světlo zůstalo skryto (srov. Mt 5,13-16).** Tak jako samařská žena mohou i dnešní lidé zakoušet potřebu vydat se ke studni a slyšet Ježíše, který nás zve, abychom v něj uvěřili a čerpali ze zdroje živé vody, která z něj vyvěrá (srov. Jan 4,14). Musíme znovu objevit chuť nechat se krmit Božím slovem, věrně předávaným v Církvi, a chlebem života, nabídnutým jako pokrm jeho učedníkům (srov. Jan 6,51). Ježíšovo učení skutečně zaznívá i dnes se stejnou intenzitou: „Neusilujte o pokrm, který pomíjí, ale o pokrm zůstávající pro věčný život“ (Jan 6,27). Otázku, kterou tehdy Ježíšovi kladli jeho posluchači, vznášíme i dnes: „Co máme dělat, abychom

**konali skutky Boží?“ (Jan 6,28).
Známe Ježíšovu odpověď: „To jsou
skutky Boží, abyste věřili v toho,
koho on poslal.“ (Jan 6,29) Víra v
Ježíše Krista je tedy definitivní
cestou k dosažení spásy. [3]**

4. Rok víry nám nabízí úžasnou šanci
pohroužit se hlouběji do božského
pokladu, který jsme dostali, a s Boží
milostí tuto ctnost šířit soustřednými
kruhy, aby došla široko a daleko.
Představuje se nám dokonalá
příležitost dát silný impuls nové
evangelizaci, kterou svět potřebuje.
Můžeme začít svým každodenním
úsilím viditelným ve skutcích,
růstem našeho přátelství se třemi
Osobami Nejsvětější Trojice. Činíce
tak můžeme čerpat sílu z víry Marie
a Josefa, které často kontemploval a
uctíval svatý Josemaría, aby se více
identifikoval s Kristem a Boží vůlí.
Pokud si přejeme pohnout dušemi,
aby se přiblížily k Bohu, musíme k

ním mluvit, a to především svým křesťanským životem.

Víme, že náš Otec vždy vzhlížel k příkladu apoštolů a prvních křesťanů. V těch Dvanácti a v prvotních společenstvích mužů a žen, kteří následovali Krista, zářila síla jistoty víry v Pána a v jeho učení. Učili se a rádi uvažovali nad každým aspektem Spasitelovy cesty na tomto světě. Není nesnadné si představit, jak živě si pamatovali mnoho případů, kdy Kristus naléhavě žádal nemocné, ochrnuté i své učedníky, aby se na něho obraceli s vírou, aby se modlili nebo s vírou prosili. Také si dobře vryli do srdce Kristovu otcovskou výtku za jejich nedostatek víry přesně před tím, než jim svěřil poslání jít do celého světa šířit zprávu o jeho vzkříšení (srov. Mk 16,14-15).

První křesťané si byli vědomi toho, že také oni potřebovali pevně věřit v

nebeskou milost, aby naplnili příkaz šířit Mistrovo učení. To úžasně potvrzuje mnoho svědectví, která nám zanechali o svém jednání.

Dvanáct apoštolů a naši bratři a sestry si byli vědomi toho, že tato Božím Synem tolik vyžadovaná ctnost víry otevírá cestu naději ve splnění vykupitelského plánu. Zároveň se jejich láska a vděčnost Trojjedinému Bohu každým dnem stávala silnější, více apoštolská, schopná přitahovat k Pravdě lidi ze všech prostředí a profesí.

5. Moje dcery a moji synové, to samé se děje teď, protože prostředky, jak nám opakoval svatý Josemaría, jsou stále stejné: Evangelium – žít ho! – a Kříž.

Využijme každou příležitost říkat ostatním, že znovuzrození radosti a jistoty víry je povinností univerzální Církve, celé Církve. Proto se nejedná jen o úkol pastýřů, ale je to v

kompetenci všech věřících. Jak píše papež ve svém *motu proprio* k vyhlášení této speciální doby v Církvi, je logické, že kněží mají jít v čele svým příkladem a povzbuzováním. Ale rovněž zve všechny, aby přijali tuto zodpovědnost předávat ostatním poklad Ježíšovy nauky.

Kongregace pro doktrínu víry radí biskupům ve Sdělení ze 6. ledna 2012 věnovat pastýřský list tomuto tématu s přihlédnutím ke specifickým okolnostem části věřících, kteří jim jsou svěřeni [4]. To je také důvodem mého dopisu, který se nesnaží o nic víc, než vás všechny podnítit, aby každý sám a také ve společenství s ostatními znovu obdivoval krásu této víry, kterou jsme dostali od Boha, uváděl ji do praxe ve svém každodenním životě a šířil ji beze strachu z toho, co si jiní myslí.

Tento dokument také potvrzuje, že „svatí a blahoslavení jsou pravými svědky víry“. [5] Proto doporučuje kněžím, aby se snažili seznamovat lidi s životy a vírou tolika světců. A tak je přirozené, že na těchto stránkách zdůrazňuji častou inspiraci ve psaném i ústním učení svatého Josemaríi, milovaného Zakladatele Opus Dei, světce, který nám svými apoštolskými plody ukazuje, jak zcela důvěřoval Bohu.

POTŘEBA NOVÉ EVANGELIZACE

6. Lidstvo hladovělo a vždy bude hladovět, také teď, po Božím slově a jeho poznání, i když mnoho lidí si není vědomo této hluboké potřeby svých duší. A nám, kterým dal Pán dar víry, přísluší povinnost probudit se a probudit ty, kteří jsou podrobeni letargii smrti a neúčinnosti. *Rok víry*, který bude zahájen v rámci Církevního sněmu biskupů, jenž se věnuje nové evangelizaci,

představuje další podnět pro nás všechny. Nastal okamžik zrychlení našeho běhu, jak to činí běžci v závodě, když se blíží k cílové pásce.

Živě si pamatuji na to, jak nás ctihodný Boží služebník Álvaro del Portillo povzbuzoval k osobnímu úkolu nové evangelizace. Již o Vánocích roku 1985 nám napsal pastýřský list s návrhy, jak intenzivněji spolupracovat na rechristianizaci zemí, v nichž se obzvláště projevovalo postupné oslabování křesťanského života. Varoval nás především před *novým pohanstvím* pocházejícím z ekonomicky rozvinutějších zemí, které bylo charakterizováno stejně jako nyní „hledáním materiálního blahobytu za jakoukoliv cenu a odporem – skutečnou hrůzou – před čímkoli, co může působit utrpení“.

[6]

K tomuto obrovskému apoštolskému úkolu se ještě připojila potřeba starat se také o lidi a společenství střední a východní Evropy, která byla desítky let podrobena jhu komunistického materialismu a která svým prodlužovaným a tichým utrpením vykupovala nám ostatním svobodu.

Každý den musíme obnovovat naši touhu umístit Krista na vrchol a do nitra lidské reality. K tomu je potřebné růst v osobním vztahu k Bohu a ve službě ostatním, přispívat svým zrnkem písku – svým úplným každodenním odevzdáváním se – k vybudování obnoveného světa milostí a solí Evangelia, které náš Pán svěřil svým učedníkům. A pokud by někdy pesimismus usiloval o vstup do naší duše, když hned nevidíme ovoce svého úsilí, měli bychom tento nedostatek naděje odvrhnout, poněvadž to nejsme my – tak bezvýznamní, tak plní chyb – kdo Boží plány posouvají kupředu. Jedná

Bůh. Různé perikopy Písma nám ve svých četných zmínkách potvrzují, že *inter médium móntium pertransíbunt aquae* (Ž 103/104,10) – vody prorazí skrze hory. Tato jistota odporuje každému náznaku malomyslnosti, i když se překážky tyčí tak vysoko jako horské vrcholy. A to je ta správná cesta do Nebe, s ujištěním, že božské vody odplaví všechna naše omezení a načerpáme z nich sílu, která nás přivede k Bohu.

7. Napadají mě slova svatého Josemaríi, která napsal chvíli před tím, než odešel do nebeského domova. Když pozoroval krizi víry, ctností a hodnot, která v mnoha prostředích propukla již v roce 1973, vyjádřil se plný nadpřirozeného rozhledu a apoštolské horlivosti: „***V momentech hlubokých krizí v dějinách Církve nikdy nebylo mnoho těch, kdo zůstali věrní a pozvedli odhodlaný odpor proti silám zla a kteří byli dostatečně***

***duchovně a doktrinálně
připraveni a vybaveni potřebnými
morálními a intelektuálními
prostředky. Ale těchto málo znovu
naplnilo Církev a svět světlem.***“ [7].

Musíme dělat vše, co můžeme,
abychom pomohli mnoha ženám a
mužům přijmout tento dar milosti a
najít ochranu a sílu v této důvěře.

Nová evangelizace je zvláště
naléhavá v Evropě a v rozvinutějších
zemích. Blahoslavený Jan Pavel II.
popsal v apoštolské exhortaci *Ecclésia
in Europa* náboženskou situaci
společnosti na starém kontinentě. I
když byla určena k tomu, aby
shrnila závěry zvláštního církevního
sněmu evropských biskupů, jeho
slova se mohou aplikovat ve velké
míře na mnoha dalších místech. A to
proto, že po dvaceti stoletích dokonce
i v zemích s dlouhou křesťanskou
tradicí „roste počet nepokřtěných
osob, a to jak pro značnou
přítomnost přistěhovalců patřících k

jiným náboženstvím, tak proto, že děti z rodin s křesťanskou tradicí neobdržely křest“. [8] Papež shrnuje, že „se Evropa už řadí mezi ta tradičně křesťanská místa, kde kromě nové evangelizace je v některých případech nutná evangelizace první“[9]. *První evangelizace a nová evangelizace*: to jsou dvě podoby hlásání Evangelia, které od nás dnes vyžaduje situace Církve a světa.

8. V bodě 848 Cesty vyzývá svatý Josemaría křesťany, aby byli **„misionáři s posláním – a nikoli se pouze nazývali misionáři“**. Tato skutečnost je založena na radikálním, základním významu všech křesťanských misí: „Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás“ (Jan 20,21). Toto prvotní poslání utváří různé podoby, které na sebe vezme Kristova mise v životě Církve v průběhu historie: od péče o život víry katolíků (pastorační, bratrská), po

hlásání Krista jako Spasitele pohanům (první hlásání, evangelizace); od bratrského zacházení s nekatolickými křesťany, abychom je povzbudili k usilování o plné přijetí svátostí (ekumenismus), až po nové hlásání Krista a jeho učení pokřtěným, kteří ho opustili a odmítli jeho učení (nová evangelizace). My, věřící Opus Dei uprostřed světa, jsme voláni k podílení se na těchto různých dimenzích jediné „mise“ Církve.

Svatý Josemaría neúnavně opakoval:
„Jsme misionáři s posláním, ale nenazýváme se misionáři.

Misionáři jak na dlážděných ulicích Říma, New Yorku, Paříže, Mexika, Tokia, Buenos Aires, Lisabonu nebo Madridu, Dublinu nebo Sydney, tak i v srdci Afriky.“

[10] Potřeba prvního hlásání víry se již neomezuje pouze na země tradičně známé jako „misijní teritoria“, ale naneštěstí se vztahuje

na celou zeměkouli. A tomuto velikému úkolu se musíme věnovat.

Tato zodpovědnost ale nesmí zůstat krásnou teorií. Každý z nás musí přemýšlet: jak přispěji já? A ještě dříve musíme zvážit, jak víra ovlivňuje naše konání a také, zda denně děkujeme Bohu za tento dar, a v důsledku toho, zda se snažíme předat ostatním tento velký poklad. Pozvedněme naše srdce k Pánu a prosme: *adáuge nobis fidem*, „posilni naši víru!“ (Lk 17,5), abychom se všichni lépe modlili: *adáuge mihi fidem*, „posilni moji víru!“, abych se mohl posvěcovat svou prací a posvěcoval ostatní. Abych dal svému přátelství trvalý křesťanský smysl. Nezapomeňme na rčení, že příklad je nejlepším kazatelem, následujme Kristovy kroky, který *coepit fácere et docére* (srov. Sk 1,1), začal konat a učit.

Přesvědčme se, že na nejrozličnějších místech „je zapotřebí obnovené hlásání také těm, kdo jsou již pokřtěni. Mnoho (...) si dnes myslí, že ví, co je to křesťanství, ale ve skutečnosti je vůbec neznají. Často dokonce nejsou známe ani nejzákladnější prvky a pojmy víry.“ [11] Musíme čelit této výzvě svým životem a svou doktrinální formací. Zvažujme bez pesimismu fakt, že apoštolský úkol, ke kterému Pán křesťany pobízí (ty, kteří se považujeme za Boží děti), vyžaduje v dnešní době různé odstíny přístupu podle okolností v daných prostředích a místech a podle osob, se kterými kdokoliv z nás přijde do kontaktu. V každém případě se musíme snažit seznámit lidi s Kristem, pomoci jim poznat či znovu poznat tvář našeho Spasitele a následovat Ho, i kdyby museli jít proti proudu.

9. Jak obrovskou máme před sebou práci! Musíme k lidem přicházet s

pokorou, s osobním úsilím o svatost; a především s naším příkladem. Budme si vědomi toho, že naše úsilí žít integrální křesťanský život navzdory našim osobním selháním, je součástí světla, které si náš Pán přeje ve světě rozšířit. A nebojme se střetnout se s prostředím v neslučitelných bodech s katolickou vírou, i kdyby nám toto jednání mohlo způsobit materiální nebo sociální újmy. **„Přesvědčte se a vyvolejte v ostatních přesvědčení, že my křesťané musíme jít proti proudu. Nenechte se unést falešnými iluzemi. Rozmyslete se dobře: Ježíš šel proti proudu, Petr a ostatní první učedníci šli proti proudu, a stejně tak všichni ti, kteří po staletí chtěli být věrnými Mistrovými učedníky. Ať je tedy jasné, že to není Ježíšovo učení, které se musí adaptovat do konkrétních časů, ale jsou to údobí, která se musí otevřít světlu Spasitele“.** [12]

Proto pohledme na Vykupitele a prosme ho, aby nám dal svůj pokoj a schopnost odpouštět a milovat ty, kteří vyvolávají tato neporozumění, vytrvale se modleme za ty, kteří se zatvrzele snaží pranýřovat Církev, hodnostáře a katolíky. S vědomím naší osobní slabosti se snažme bez únavy oplácet zlo dobrem. A jako důsledek našeho spojení s Bohem milujme ty, kteří se snaží pronásledovat víru nebo ji zavřít do sakristie, držet ji výlučně v soukromé sféře.

Mimo to, jestliže lidské ohledy nikdy nesmí zastavit naše apoštolské úsilí, tím méně by ho mělo zarazit vědomí naší osobní slabosti nebo nedostatek prostředků, protože se nespolehnáme na naše vlastní síly, nýbrž na nebeskou milost: *omnia possum in eo, qui me confortat* – všechno mohu v tom, který mi dává sílu (Flp 4,13). Na základě toho Zakladatel Opus Dei řekl: „ **Všichni spojení v modlitbě:**

to je (...) zdroj naší radosti, našeho pokoje, našeho klidu a proto i naší nadpřirozené účinnosti“ [13]. A v jiném okamžiku dodal: „***A jaké rady bych vám měl ještě dát? Prostě dělat vše, co křesťané, kteří se skutečně snažili následovat Krista, vždy dělali, a užívat stejných prostředků jako ti první, kteří se cítili povoláni následovat Krista: intimní setkávání se s Pánem v eucharistii, dětsky důvěrné utíkání se k Nejsvětější Panně, pokora, zdrženlivost, umrtvování našich smyslů (...) a pokání“.*** [14] Potřebujeme velkou víru skálopevně zakotvenou v našem Všemohoucím Bohu. Těžko se tlumočí optimismus a vytrvalost svatého Josemaríi; jeden z mnoha textů, z nichž vždy čerpal sílu, byl verš žalmu: *in lúmine tuo vidébimus lumen* (Ž 35/36,10), v tvé záři vidíme světlo. Protože s Bohem se zaplaší veškerá temnota.

NÁVRAT KE KOŘENŮM EVANGELIA

10. Evropa musela v minulosti často čelit těžkým obdobím proměn a krizí, ale „vždy je překonala a nasála novou mizu z nevyčerpatelné zásoby životní energie Evangelia“ [15]. Tato slova blahoslaveného Jana Pavla II. pronesená v roce 1995 nás utvrzují v cestě, kterou je zapotřebí se vydat. Je nutné se uchýlit ke kořenům naší víry, abychom z nich načerpali oživující sílu, kterou nám předávají (to je důvodem doktrinální formace, kterou nám dává Dílo) a poté přivádět mnoho dalších mužů a žen do životodárného kontaktu s Kristem.

Svatý Josemaría tvrdil, že **„žít víru je také předávat ji ostatním.“**

Abychom toho dosáhli, je třeba s nimi jít; a na této cestě pak naslouchat jejich problémům, které mají s křesťanským poselstvím, ukázat, že jim rozumíme takovým

způsobem, aby se cítili pochopení, osvícení a orientováni naším rozhovorem. A tak, jdouce společně bok po boku, můžeme jim vřele a s citem přibližovat Evangelium, živé Boží slovo. To jest ukazovat jim zázrak křesťanského ducha, který je v souladu s rozumem a vírou, nabízí jim odpovědi na všechny jejich otázky a uklidňuje nepokoj lidského srdce. Tak jim budeme pomáhat toužit po svátostech a připravovat je na jejich přijetí.

V mnoha případech je možné, že božská milost postaví v duších na těchto pravých základech nadpřirozenou budovu. Chopme se příležitostí, usilujme o dobro a jednejme solidárně vůči ostatním, které vidíme v nových generacích (a nejen v nich), aby mohli objevit Spasitele. Musíme jim přiblížit Kristovo učení s *darem jazyků* a položit základy – kousek po kousku,

stále výš a výš – až získají odhodlaný křesťanský život.

Příklad prvních křesťanů

11. Chci vám ještě jednou zdůraznit, že je dobře mít na paměti příklad apoštolů a našich prvních bratrů a sester ve víře. Bylo jich málo, neměli lidské prostředky, neměli ve svých řadách (alespoň z počátku) velké myslitele nebo osoby veřejné důležitosti. Rozvíjeli své aktivity v sociálním prostředí lhostejnosti, nedostatku hodnot, v mnoha ohledech v podobném prostředí, jakému musíme čelit dnes. Nicméně se nezalekli. ***„Vedli krásné hovory se všemi lidmi, které potkali nebo vyhledali na svých cestách a misích. Církev by neexistovala, kdyby apoštolové nebyli udržovali tento nadpřirozený rozhovor se všemi těmito dušemi“.*** [16] Jejich současníci, ženy a muži, zažili hlubokou proměnu, když se jich

dotkla božská milost. Nepřipojili se jednoduše jen k novému náboženství, dokonalejšímu, než již znali, ale díky víře objevili Krista a zamilovali se do Něho, do Boha-Člověka, který se za ně obětoval a vstal z mrtvých, aby jim otevřel brány do Nebe. Onen neslýchaný skutek se vryl s obrovskou intenzitou do duší těchto prvních křesťanů a udělil jim sílu pro jakoukoliv zkoušku utrpení. „Sokratovi zajisté nikdo tak neuvěřil, aby pro nauku jeho umíral“, poznamenal v polovině 2. století svatý Justýn. „Ale kvůli Kristu i řemeslníci a lidé neučení opovrhovali nejen míněním světa, ale i bázní ze smrti“. [17]

Ve světě, který vroucně toužil po spáse, ale nevěděl, kde ji najít, zazářilo křesťanské učení jako rozsvícené světlo uprostřed temnoty. První křesťané uměli svým chováním rozzářit spásný jas svým spoluobčanům a stali se z nich

Kristovi poslové jednoduše a přirozeně, bez okázalých projevů, jednotou mezi jejich vírou a činy. „My neříkáme velké věci, ale konáme je“ [18], napsal jeden z nich. A změnili pohanský svět.

Blahoslavený Jan Pavel II. vysvětloval ve svém pastýřském listě, který adresoval celé Církvi, když se blížil jubilejní rok 2000, že „v Kristu už náboženství není ‘slepé hledání Boha‘ (Sk 17,27), ale *odpovědí víry* Bohu, který se zjevuje. V této odpovědi mluví člověk s Bohem jako se svým Stvořitelem a Otcem, a tato odpověď se stala možnou díky jedinému Člověku, který je zároveň soupodstatným Slovem, v němž Bůh hovoří s každým člověkem a skrze něhož je každému člověku umožněno, aby mohl Bohu odpovědět“. [19]

Je to otázka víry

12. V těchto slovech vidím další úvahu, kterou jsem vám chtěl předat ve světle potřeby pustit se bez váhání do úkolu nové evangelizace společnosti. Především potřebujeme pevně přijatou víru a naději, to znamená kráčet v každém okamžiku s vnitřní jistotou – jež klíčí z našeho styku s Nejsvětější Trojicí – že je možné změnit běh našeho světa, všechny lidské činnosti nasměrovat ke slávě Boží a k proměně duší. Určitě nebude chybět boj a utrpení. Vždy však budeme dělat pokroky *in laetitia*, s radostí a vírou, protože máme Boží příslib: „Požádej, a národy ti předám do dědictví, v trvalé vlastnictví i dálavy země“. (Ž 2,8)

Znovu opakuji, že je dojmavé, jak apoštolové nemajíce více prostředků než víru v Krista, jistotu a radostnou naději, cestovali po tehdy známém světě a všude rozšiřovali křesťanské učení. Svatý Josemaría velmi

prožíval slavení jejich svátků a také svátků svatých žen, které doprovázely Ježíše během jeho pozemské cesty! Byl uchvácený postavami apoštolů, Marie Magdaleny, Lazara, Marty a Marie, Lazarových sester. Od každého a každé z nich se můžeme naučit zcela věřit v Ježíše Krista, z plného srdce, a milovat Ho silou, s jakou Ho milovali ti, kteří Ho znali. Také oni měli chyby, stejně jako my, a přes svůj nepatrný počet v porovnání s obyvatelstvem známých národů, rozšířili božské semeno svým každodenním příkladem a povzbuzujícími slovy.

Vzpomínám si na sílu, se kterou nás náš Otec ujišťoval, když mluvil o apoštolském úsilí v obtížném prostředí: „***Je to otázka víry!***“ Ano, je to otázka víry! Jak ukazuje Pán v Evangeliu, tato víra má schopnost pohnout horou (srov. Mt 17,20) a překonat jakoukoliv překážku; je jako potoky v horských údolích, jež

prorazily mezi skalami (srov. Ž 104,10). Proto se ptám vás i sebe „jakou víru ukazujeme, když přichází pravý čas apoštolátu, když víme, že ten čas je tady? Jsme opravdově přesvědčeni o tom, co píše svatý Jan: „a nad světem zvítězilo právě toto: naše víra“ (1 Jan 5,4)? Jednáme podle toho? Čelíme překážkám s optimistickým duchem, s morálkou vítěze? A podporujeme proto každou konkrétní apoštolskou aktivitu modlitbou a obětí? Podáváme svědectví naší víry beze strachu z odporu prostředí, ve kterém se pohybujeme?

Opakujme častěji našemu Pánu: „Věřím; pomoz mé malé víře!“ (Mk 9,24). Svatého Josemaríu velmi hluboce dojímala tato žádost otce onoho posedlého chlapce. Nespokojujeme se s našimi způsoby snažného prošení Pána o teologické ctnosti. Svatý Josemaría si byl vědomý toho, že víra je nadpřirozený

dar, který může udělit a v duši vystupňovat jen Bůh. Při jedné příležitosti pronesl: **„každý den, nejen jednou, ale častokrát mu to opakují (...) říkám mu, o co ho žádali apoštolové (...) adáuge nobis fide! (Lk 17,5), dej nám více víry. A přidávám: spem, caritátem; dej nám více víry, naděje a lásky“.**
[20]

Pevný záchytný bod

13. Svatý otec Benedikt XVI. nám při různých příležitostech ukázal rozpory doby, ve které žijeme. **„Na mnoha místech světa se dnes objevuje podivné zapomenutí na Boha. Zdá se, že všechno docela dobře jde i bez Něho. Zároveň se ale objevuje také pocit frustrace, nespokojenosti s kdekým a kdečím. Až by se chtělo volat: To přece nemůže být ten život! Vskutku ne. A tak spolu se zapomenutím na Boha existuje také náboženský**

boom. Nechci snižovat všechno, co se vynořuje v tomto kontextu. Může to být také upřímná radost z objevování. Ale abych pravdu řekl, nezřídka se náboženství stává téměř konzumním produktem. Vybírá se jen to, co se nám líbí, někteří z toho umějí i profitovat. Ale náboženství pojímané jako „udělej si sám“ nám nakonec nepomůže. Je pohodlné, ale v okamžiku krize nás ponechává sobě samým“. [21] A papež uzavírá následující výzvou: „**Pomáhejte lidem objevit pravou hvězdu, která nám ukazuje cestu: Ježíše Krista!**“. [22]

I když v širokých vrstvách společnosti panuje prostředí relativismu a přehnané tolerance, hodně lidí žízní po věčnosti – a možná proto, že se pokusili tuto žízeň bezúspěšně uhasit pomíjivými věcmi. Jak velká pravda se skrývá ve známých slovech svatého

Augustýna!: „Stvořil jsi nás pro sebe a nepokojné jest srdce naše, dokud nespočine v Tobě!“. [23] Pouze Bůh zcela uspokojuje touhy lidského ducha. Proto budme ženami a muži silné zbožnosti, kteří se utíkají k různým formám modlitby – pravému řešení všech svých problémů – s upřímnou touhou umět se více a lépe modlit. Přistupme ke mši svaté s hlubokou vírou, přesvědčení, že se při ní odehrává Oběť na Kalvárii, Oběť, která nám přinesla spásu a obcerstvuje nás v našem každodenním boji za svatost.

14. Budilo hluboký dojem vidět víru, zbožnost a usebrání, s jakými se svatý Josemaría tělem i duší vkládal do okamžiku eucharistického proměňování. Denně při mši svaté byl přemožen, s obnovenou vděčností a oddaností, tajemstvím přepodstatnění, tímto odevzdáním se Syna Božího Otci – s Duchem svatým – za duše. Myslím, že nepřeháním,

tvrdím-li, že když se v těchto okamžicích cítil *ipse Christus*, čerpal z toho veškerou sílu, kterou potřeboval pro své rozsáhlé a náročné apoštolské aktivity. Stejná planoucí víra byla na něm patrná, když opakoval slova Jana Křtitele: *Ecce Agnus Dei!*, než podal svaté přijímání. Pobízel všechny katolíky a opakoval to svým dcerám a synům – a kněžím – že se potřebujeme identifikovat s Kristem, protože Kristus sám nás vyzval to učinit a protože pouze tak budeme přitahovat duše k Boží lásce. Zaktualizovat svou víru, jak to náš Otec dělal právě v okamžiku proměňování, je mocná pomoc, jak z každého dne učinit „mši“.

Tato jistota, že s námi chce Bůh počítat, může a musí vytvořit pevný záchytný bod, abychom denně obnovovali své apoštolské úsilí. Musí nás podněcovat ke službě všem kolem nás s nadějí a nadpřirozeným

optimismem. „***Musíme se zapálit opravdovou touhou přinášet všem duším: kolegům, přátelům, příbuzným, známým i neznámým Kristovo světlo a zápal, Kristovy bolesti a spásu, ať mají jakékoliv názory o pozemských záležitostech, abychom jim všem dali vřelé bratrské objetí. Tak se staneme planoucím rubínem a přestaneme být tím ubohým, mizerným kouskem uhlí. Budeme Božím hlasem a světlem, ohněm Svatodušních svátků!***“.[24]

NĚKTERÉ PRIORITNÍ OBLASTI

15. Vždy a všude musí mít náš apoštolát hluboký intelektuální obsah. Je nutné „předávat“ názory *na* pravdu ve smyslu „předávat“ Pravdu. To je shrnutí celého našeho apoštolského úkolu. Musíme naléhavě a neúnavně prosit Boha, pokorně, vytrvale a s důvěrou, aby otevřel mysl a srdce lidí jeho světlu.

Mnoho lidí dnes opakuje jako Tři Králové: *Uviděli jsme na Východě jeho hvězdu, přišli jsme se mu poklonit (Mt 2,2).* Řeknou nám totéž, pokud my, kteří věříme v Krista, se k nim přiblížíme s upřímným přátelstvím, plným soucitu a pochopení, lidské vřelosti, s pověstí zbožného života a také s vděčností za ta dobra, která nemálo lidí v různých oblastech uskutečňuje.

Benedikt XVI. popisuje, jak obdivuhodné na chování Tří Králů je, že se klaněli prostému děťátku v náručí jeho matky, nikoli v prostředí královského paláce, ale naopak v chudobě betlémské chýše (srov. Mt 2,11). Jak to bylo možné? Co přesvědčilo Tři Krále, že to dítě bylo opravdu „židovským králem“ a králem národů? Určitě je přesvědčilo znamení hvězdy, kterou viděli „vycházet“ a která se zastavila přesně nad místem, kde našli Dítě (srov. Mt 2,9). Ale

**pouze hvězda by nestačila, kdyby
Tři Králové nebyli osobami vnitřně
otevřenými pravdě. Na rozdíl od
krále Heroda, posedlého svými
touhami po moci a bohatství, Tři
Králové byli směřováni k cíli svého
hledání, a když ho našli, i když to
byli vzdělaní muži, chovali se jako
betlémští pastevci: poznali
znamení a klaněli se Dítěti, nabídli
mu krásné symbolické dary, které s
sebou přinesli“. [25]**

***Nezapomínejme, ženáš Pán vybízí
všechny lidi, aby ho hledali, aby se
stali svatými. Povolává nejen
Krále od Východu, kteří byli
moudří a mocní. Předtím poslal
pastýřům v Betlémě nikoli hvězdu,
ale svého anděla (srov. Lk 2,9).
Všichni z nás, chudí nebo bohatí,
moudří nebo méně moudří, mají
mít pokornou a bdělou duši, aby
uslyšeli Boží hlas“. [26]***

16. Tato práce není vyhrazena lidem, kteří pracují ve zvláště kvalifikovaných oblastech. Velkou účinnost bude mít vždy osobní apoštolát každého křesťana v prostředí, ve kterém se obvykle odvíjí jeho běžný život. Proto vám navrhuji, abychom se zamysleli v osobním zpytování svědomí, jak se snažíme pomáhat duším, aby se přiblížily k Bohu: jakou modlitbu, jaké oběti, kolik hodin dobře udělané práce jsme obětovali, jaké rozhovory jsme vedli, ústně i písemně, s přáteli, příbuznými, kolegy nebo spolužáky a známými. Nakažme touto svatou starostí ty, kteří s námi žijí, protože víra v účinnost Kristova učení nás musí povzbuzovat k službě a k větší lásce k našim bratrům a sestrám: nikdo nám nesmí být lhostejný.

Jak jsem řekl, apoštolát rozumu je úkol pro všechny. Nesmíme ztratit z dohledu to velké množství oblastí, ve kterých je naléhavá nová

evangelizace. Ale dnes je prioritní prodchnout Kristovým učením *některé okruhy obzvlášť*. Stačí vzít v úvahu úkoly lidí ve vládě, úkoly vědců a badatelů, profesionálů veřejného mínění atd. Nesmíme zapomenout, že všichni muži a ženy – my sami – potřebujeme slyšet Pánův hlas a následovat ho.

Blahoslavený Jan Pavel II napsal: „Nejostřejší boj o duši současného světa probíhá tam, kde se duch tohoto světa zdá být nejsilnější.“ A pokračoval o současných platformách pro šíření víry, které nazval „moderními Areopagy“. Těmito „Areopagy“ jsou dnes svět vědy, kultury a média; je to spisovatelské a umělecké prostředí, světy, v nichž se utvářejí intelektuálské elity“. [27]

Výzkum a vzdělávání

17. I když musíme být vždy otevření všem, je jasné, že dát poznat

Evangelium lidem, kteří se pohybují v intelektuálních prostředích, nabývá velké důležitosti. Konkrétně ti, kdo pracují na univerzitách, musí mít na paměti Pánova slova směřovaná všem, a je možné mít za to, že směřují zvláště jim: *vos estis lux mundi* (Mt 5,14), musíte být světlem světa. Skutečně, jejich profesní úkol je staví do avantgardy nové evangelizace. Svatý Josemaría, který tolik pobízel k apoštolátu s intelektuály, dokonce ještě před rokem 1928 napsal: „**Největším úkolem univerzit je služba lidstvu, být kvasem společnosti**“. [28]

Jsou to slova velmi dobře vystihující, jaký má být apoštolský směr, který mají následovat ti, kdo působí v těchto institucích: být podnětem, dávat světlo a teplo – světlo a teplo Evangelia – aby jejich přátelé a kolegové, jejich studenti, prodchli svou duši a své jednání Kristovým učením, v plné věrnosti úřadu

Církve. Tímto způsobem přispějí k evangelizaci kultury. Jeden bod z Cesty se zdá být stále aktuální:

„Musíš nadchnout druhé láskou k Bohu a horlivostí po duších tak, aby i oni zapálili oheň v dalších, a ti jej zase předali dál, ještě početnějším, a každý z nich zase svým druhům v zaměstnání. Jaké množství duchovních kalorií k tomu potřebuješ! A jaká ohromná zodpovědnost za to, jestliže ochladneš! A – ani na to nechci myslet – jaký hrozný zločin, kdybys měl dávat špatný příklad!“. [29]

Nedovolme, aby zapadla do prázdna zdravá výzva podněcovat lidi, aby mnozí z nich a mnohé instituce na celém světě podporovali – pobízení příkladem prvních křesťanů – novou kulturu, novou legislativu, novou módu konzistentní s důstojností lidské bytosti a naším cílem, jímž je sláva Božích dětí v Ježíši Kristu (srov. 2 Kor 3,18). Zatímco se my všichni

potřebujeme modlit a dělat s plnou velkorysostí vše, co můžeme, abychom toho dosáhli, univerzitním profesorům a badatelům přísluší zvláštní zodpovědnost hlubokého a vytrvalého úsilí, aby využili každou z příležitostí, kterou jim poskytne jejich profese. V tomto kontextu nás naše víra podpírá v pokročení směrem k pravdě. Současně děláme, co jen lze – s úsilím, které nám dává víra – abychom předali pravdu do všech prostředí a pomáhali lidem kolem nás, aby ji přijali nebo v ní rostli.

18. Výzkum zaujímá významné místo v práci univerzitních profesorů a dalších intelektuálů. Křesťan odhodlaný k hledání a šíření pravdy, pobízený upřímnou snahou pomáhat překonat rozštěpení a relativismus při budování lidského poznání, bude objevovat neustálé příležitosti k rozvíjení hlubokého doktrinálního apoštolátu. Žádné téma výzkumu,

žádná oblast v širokém poli učení není z pohledu víry *neutrální*.

Všechny naše činnosti, dokonce i hodiny chemie – abychom uvedli názorný příklad – mohou přispět nebo nepřispět k šíření Kristova království.

„Potřebná vědecká objektivnost spravedlivě odmítá veškerou ideologickou bázi, všechnu dvojznačnost, přizpůsobivost a zbabělost: láska k pravdě zavazuje život a veškerou práci vědce“.[30] Pokud profesory nebo badatele pohání hlavně touha oslavovat Boha a sloužit duším, tak křesťanská souvislost jejich příkladu, dostupnost studentům a předávání vědění bezpochyby přispívají k tomu, aby lidé, kteří jim naslouchají nebo zaznamenají ohlas jejich práce, objevili nebo se dotkli stopy Kristových následovníků.

A co víc, tyto vědecké práce usnadňují profesní vztahy s prestižními badateli vlastních nebo

cizích zemí; vedou k utváření upřímných přátelství, která jsou přirozeným prostředím k osobnímu apoštolátu a která jim umožní pomoci svým kolegům ve výzkumu, aby alespoň respektovali základní morální zásady.

Zodpovědní katolíci, kteří zastávají tato klíčová místa pro novou evangelizaci, by se měli sami sebe ptát, jak se v rámci svých možností dostat také ke sdělovacím prostředkům a názorovým fórům, aby přenášeli dobrou a celistvou doktrínu do oblastí svých specializací: psaním do tisku, účastí v rádiových či televizních pořadech nebo komunikací prostřednictvím internetu; podílením se na kulturních aktivitách, nabízením autorizovaných vědeckých názorů na témata, která se objeví při veřejné debatě atd. A zároveň katolíci, kteří provozují tiskové nebo vydavatelské firmy nebo jsou profesně aktivní v

těchto médiích, se musí ubezpečit, že jejich stránky nebo fotodokumentace prezentují, s hloubkou a přesností, čistý a morálně správný obsah.

Rád bych velmi zdůraznil, že ti, kdo v těchto oblastech pracují, musí pociťovat zodpovědnost za dobré užívání svých talentů. A neměli by nikdy zapomenout na to, kolik další lidí, kteří manuálně pracují a mají zdánlivě méně důležitá zaměstnání, se snaží proměnit svou práci v modlitbu za to, aby muži a ženy v oblastech, které mají největší vliv na řízení společnosti, plně uplatňovali svou zodpovědnost s vědomím, že Bůh po nich bude jednou žádat vyúčtování. A musí být velmi vděční těm, kteří pracují tak říkajíc „ve stínu“. K tomu svatý Josemaría velmi případně řekl: Kdo je důležitější – rektor univerzity nebo poslední údržbář? A bez váhání si odpovídal: ten, kdo plní svůj úkol s větší vírou, s větší snahou o svatost.

Soulad víry a rozumu

19. My, kdo se považujeme za Boží děti, musíme pomoci lidem pochopit, že „není důvod k nějakému konkurenčnímu boji mezi vírou a rozumem: jsou jedno v druhém a obé má svůj vlastní prostor působení. Každý ve své příslušné sféře, Bůh i lidská bytost jsou v jedinečném vzájemném vztahu. V Bohu má všechno svůj původ, v něm je plnost tajemství a v tom je jeho sláva; muži a ženě pak připadá svým rozumem pátrat po pravdě a v tom je jejich vznešenost“. [31]

Slova svatého Josemaríi jsou stále plně aktuální: ***Na pevném základu hlubokého vědeckého poznání musíme ukázat lidem, že není žádný rozpor mezi vírou a rozumem*** [32], naopak, musí mezi nimi existovat naprostý soulad, protože obě pole vědění pocházejí od Boha, *Logosu*, který stvořil svět a

který na sebe vzal lidskou
přirozenost.

V pastýřském listu *Novo millennio
ineúnte* napsal Jan Pavel II: „Aby bylo
svědectví křesťanů účinné – zvláště v
těchto choulostivých a
kontroverzních oblastech – je
důležité vyvíjet velké úsilí, aby byly
důvody církevních postojů vhodně
vysvětleny a bylo především
zdůrazněno, že se nejedná o
vnucování zásad víry nevěřícím,
nýbrž o interpretaci a obhajobu
hodnot, které vycházejí ze samotné
lidské přirozenosti. Křesťanská láska
proto nutně vstupuje do služby ve
sféře kultury, politiky, ekonomiky i
rodinného života, aby byly všude
respektovány základní principy, na
nichž závisí osud lidských bytostí a
budoucnost celé civilizace“. [33] K
tomuto úkolu je potřeba *dar jazyků*,
kterého dosáhneme, když budeme s
vírou prosit Ducha svatého a
využívat lidské prostředky.

Všichni znají plnou svobodu, kterou v rámci katolické doktríny Církve přiznává svým synům a dcerám jak v jejich vlastní profesní činnosti, tak jakožto občanům mezi spoluobčany. Citlivost vůči lidským problémům a nadpřirozený smysl pro jejich posouzení a křesťanské řešení – podle správného a dobře formovaného svědomí – musí podněcovat osobní apoštolskou zodpovědnost každého jednotlivce, aby přinášel do vědecké debaty lidštější a vždy křesťanský pohled. Proto lidé, kteří pracují na vědeckém a humanitárním poli, musí mít zodpovědný a dobře informovaný přístup k těmto oblastem své práce, které mají další doktrinální nebo etický rozměr. Kvůli morální krizi, kterou společnost prochází, a neustálé potřebě evangelizace je stále naléhavější, aby křesťanští badatelé neustávali v úsilí trvale a seriózně pomáhat s korektním

vyřešením problémů současného světa.

Veřejná morálka

20. Další prioritní výzvou evangelizace je veřejná morálka. Jedna z překážek, která se staví s největší jedovatostí na odpor Kristovu království v duších a v celé společnosti, je zvyšující se vlna smyslnosti, která napadá zvyky, zákony, módu, sdělovací prostředky i umění. K zabrzdění tohoto zhoubného útoku – kromě modlitby a pozvání k modlitbě, napravování a podněcování k napravování, pohnutí nejen křesťanskou, ale i lidskou zodpovědností – musíme zmobilizovat hodně lidí, katolíků i nekatolíků, mužů a žen dobré vůle, zapojit je, aby cítili nutnost *něco udělat*. Je nadbytek neplodných naříkání a ještě více kdejakého lhostejného postoje nebo spokojení se s tím, že nekonám osobně zlo.

Naopak, stále se nabízí vhodný okamžik pro to, abychom se pustili s větším nasazením do kapilárního apoštolátu, do radikální změny a začali přitom vlastním životem, vlastním domovem a pracovním prostředím.

Naslouchejme Apoštolovi pohanů, který nás vyzývá: *„když jste přijali milost Boží, ať to není nadarmo! Bůh přece říká: V době příhodné jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti pomohl. Hle, teď je ta „doba příhodná“, hle, teď je ten „den spásy“! (2 Kor 6,1-2).* My křesťané musíme jednat s jistotou víry, abychom uzdravili vše, co v našem okolí není v harmonii s Božím zákonem, bez lidských ohledů, beze strachu, že si ostatní všimnou našeho postoje lidí přesvědčených o své víře. Některé hodnoty jsou neoddiskutovatelné, jak opakovaně sděluje Benedikt XVI.: **„Ochrana života ve všech etapách, od okamžiku početí až do přirozené**

smrti; uznání a podpora přirozené struktury rodiny – jako spojení mezi mužem a ženou založeném na manželství – a jeho ochrana proti pokusům nahradit ho právně radikálně jinými formami soužití, které mu ve skutečnosti škodí a přispívají k jeho rozvracení, přitom zastiňují jeho osobitý charakter a jeho nenahraditelnou sociální roli; ochrana práva rodičů na výchovu vlastních dětí“. [34]

Papež vysvětloval, že „tyto zásady nejsou pravdami víry, jakkoli se jim z víry dostává potvrzení a světlo. Jsou to zásady vepsané do lidské přirozenosti, a proto jsou společné celému lidstvu. Když se tedy církev podílí na jejich šíření, nejde o činnost konfesního charakteru, ale obrací se ke všem lidem bez rozdílu vyznání. Naopak je to činnost tím nezbytnější, čím více jsou tyto zásady popírány nebo zkreslovány, protože tak je

urážena pravda o lidské osobě a hluboce zraněna samotná spravedlnost“. [35]

21. Ze stejného důvodu je možné tvrdit o základních bodech křesťanské doktríny, která dnes trpí netolerantním pronásledováním ze strany skupin lidí slepě zatvrzelých, že je zde cílená snaha vymazat náboženský smysl z občanské společnosti. Příkladů je naneštěstí nadbytek: od hrubých útoků na Ježíše Krista, kterého se snaží zesměšnit, až po pomlouvačná obvinění vůči Církvi, jejím představitelům a institucím.

Úkol křesťana, který se snaží žít plně své poslání, spočívá v odhalování Krista ostatním prostřednictvím vykládání učení Církve (v první řadě svým příkladem, ale také vhodným slovem) zvláště v nejvíce debatovaných tématech veřejného mínění. Vzpomínám si na to, co tak

jasně vysvětlil don Álvaro: „Je důležité nejdříve zamést svůj vlastní dům (...), každý musí zkoumat, jak se sám stará o tento význačný křesťanský úkol“. [36] Slova, která znějí jako ozvěna apoštolova kázání prvním věřícím: *neboť toto je vůle Boží: vaše posvěcení (...); naučte se každý držet svoje tělo ve svaté kázni a počestnosti, ne ve chtivé žádostivosti jako pohaní, kteří neznají Boha. Nikdo ať nezkracuje a nepodvádí v té věci svého bratra (...); protože Bůh nás přece nepovolal k nečistotě, ale k posvěcení* (1 Sol 4,3-7).

Pavlova výzva nabývá za současné situace jedinečné významnosti. Zdá se být opravdu nemožné účinně bojovat proti této lepkavé a špinavé vlně, která usiluje o to vše zaplavit, pokud máme v sobě nějaký prvek spoluviny (i když se může zdát nedůležitý) s těmi „**odpornými věcmi, které v tobě stále - zdá se - vřou a rostou, až se pokoušejí**

pohlitit ve své navoněné hnilobě ty velké ideály, ta vznešená odhodlání, která sám Kristus vložil do tvého srdce“. [37]

Stejnou důležitostí vyniká text svatého Řehoře Naziánského, kterého citoval blahoslavený Jan Pavel II. ve své apoštolské exhortaci o poslání biskupů. Onen Otec a doktor Církve se vyjádřil takto: „Nejprve být očištěn a pak očišťovat jiné, nejprve se dát poučit moudrostí a pak poučovat, nejprve se stát světlem a pak teprve osvěcovat, nejprve se přiblížit k Bohu a pak k němu přivádět druhé, nejdříve být sami svatí a pak posvěcovat“. [38]

Protože se nepovažujeme za lepší než ostatní – a máme celkem pravdu – musíme se znovu a znovu pokoušet co možná nejlépe zharmonizovat své vlastní chování s učením Ježíše Krista. Musíme se přesvědčit, že nejprve musíme bojovat se svým

nitrem, opravdově a rozhodně sladit své myšlení, plány, slova a činy s Boží vůlí, a to i ty nejnepatrnější: „**Boj má přední linii v nás samých, v našich vášních. Budme bdělí, musíme uvnitř bojovat, abychom se rozhodně odpoutali od příležitosti ke hříchu, od toho, co může podkopat naši víru, omezit naději nebo oslabit lásku**“. [39]

22. Na to se soustřeďuje – a vždy se bude soustřeďovat – podstatný bod našeho každodenního zpytování svědomí: Jaký je můj boj o svatost? Dostávám se ke konkrétním detailům v souladu s tím, co je mi doporučováno při duchovním vedení? Obracíme se často na Pána s prosbou o citlivé svědomí – které nemá nic společného se skrupulemi – abychom objevili i malé štěrby ve zdech duše, kterými se snaží proniknout nepřítel a snižuje tím účinnost našeho apoštolátu? Naplňuje mě štěstím možnost objevit

nové body boje, abych jim rozhodně a sportovně čelil, podporován Boží milostí?

Non enim vocávit nos Deus in immundítiam sed in sanctificatiónem (1 Sol 4,7). Bůh nás nepovolal k nečistotě, ale ke svatosti. I když se nás některé sdělovací prostředky či zavádějící ideologie snaží přesvědčit o opaku (především s pomocí našich vlastních neuspořádaných sklonů), boj za čistotu je vždy atraktivní a vždy možný; proto se za každých okolností může a musí navrhnout tento ideál každému člověku, jakkoliv daleko je vzdálen od tohoto cíle. Neexistuje lidský tvor, který by nehledal oporu, o kterou by se mohl opřít v tomto moři vlnobití a bouří, kterými naše doba prochází. Není to však vůbec nic nového. My křesťané máme ohromné štěstí a schopnost předávat tuto jistotu, po které mnozí touží, možná aniž by si to uvědomili. Pokračujme s radostí v Pánových

bitvách (srov. 1 Mak 3,2), *in hoc pulcherrimo caritatis bello*, v této nádherné milosrdné válce, jejíž šťastné rozuzlení je plně zaručeno. Skončí Božím vítězstvím pro ty, kteří zůstávají věrni jeho Lásce.

23. Benedikt XVI. nedávno zdůraznil důležitost častého přijímání svátosti smíření. Když mluvil ke kněžím a seminaristům v kontextu *Roku víry*, řekl, že **slavení svátosti smíření je samo o sobě proklamací a tedy cestou nové evangelizace. „V jakém smyslu je svátost smíření „cestou“ pro novou evangelizaci? Především proto, že nová evangelizace čerpá životní mízu ze svatosti dětí Církve, z jejich každodenního úsilí o osobní i společná obrácení, aby se stále více podobaly Kristu. A že existuje úzký vztah mezi svatostí a svátostí smíření, dokázali všichni svatí v historii. Opravdová přeměna srdce, která znamená otevřít se**

proměňujícím a obnovujícím působení Boha, který je „motorem“ veškerých změn, se stává skutečnou evangelizační silou. Při zpovědi dojde litující hříšník bezplatným aktem božské milosti odpuštění, ospravedlnění a posvěcení; opouští starého člověka, aby se oblékl do nového. Jen ten, kdo se nechal hluboce obnovit božskou milostí, může v sobě nést, a proto i ohlašovat, novinu Evangelia“[40].

Institute rodiny

24. V Díle si musíme vždy počínat s optimismem a s nadpřirozenou vizí, které pramení s božího synovství, ale nemůžeme ignorovat, že jednou z oblastí nejvíce dnes ohroženou vlnou požitkářství je rodina. Mezi nejvážnější újmy, které tato situace vytváří, je evidentní zvýšení manželské nevěry a mizející schopnost mladých naslouchat a

následovat Boží volání, především k apoštolskému celibátu. Proto je dnes na všech úrovních společnosti obzvláště naléhavá a potřebná **„křížová výprava mužnosti a čistoty“** [41].

Tato bitva za cudný život, jako všechny ostatní ctnosti, po každém z nás vyžaduje žít podle svého stavu navýsost důsledně svatou čistotu, tento „radostný souhlas“, a zároveň nevynechat žádnou příležitost, jak působit na ostatní ve svém apoštolátu přátelství a důvěry. Kromě toho je vhodné využít mezioborové studie a pomoci četným lidem a institucím na celém světě (podle příkladu prvních křesťanů) pozitivně ovlivňovat novou kulturu, novou legislativu a novou módu, o čemž jsem se již zmiňoval dříve.

Bude třeba se vytrvale modlit a neúnavně pracovat, aby bylo možné dosáhnout tak ambiciózního cíle. Ale

tímto způsobem si přece křesťané vytváří své cíle: velkorysé v jejich dosahu a přizpůsobené realitě, ve které jsme schopni jich dosáhnout. Musíme se přesvědčit o tom, že každý z nás je schopný ve svém vlastním prostředí udělat víc – mnohem víc, než si sami myslíme – na základě malých krůčků (iniciativ, příkladů, svaté neústupnosti). Vzpomínám si na obraz, který využíval svatý Josemaría v souvislosti s ekologickým problémem. Zmiňuji ho zde, protože si myslím, že velmi dobře vystihuje to, co se snažím říci.

„Nedávno jsem si vzpomněl, jak jsme tolikrát mluvili o lodkách a sítích, a říkal jsem vašim starším bratrům, že teď se všude hodně mluví a píše o ekologii. Z řek, jezer a moří se berou vzorky vody k analýze... Téměř vždy výsledek ukáže, že jsou věci ve špatném stavu: ryby nemají zdravé a

obyvatelné prostředí. Když jsme mluvili o lodkách a sítích, vy i já jsme tím vždy mysleli Kristovy sítě, Petrovu loď a duše. To byl dobrý základ pro to, že Pán řekl: „Pojďte za mnou, a udělám z vás rybáře lidí.“ (Mt 4,19). Může se tedy stát, když některá z těchto ryb, z těchto lidí uvidí, co se děje na celém světě a uvnitř Boží Církve, vida že moře je pokryto špínou, že řeky jsou plny odpudivého šlemu, kde není potrava ani kyslík; kdyby tyto ryby byly schopny myslet (a my mluvíme o rybách, které myslí, protože mají duši) mohlo by je napadnout říci si: dost, obrátím se a pryč! Nestojí za to takhle žít. Ukryji se na břehu a tam zalapám po dechu a nadechnu se kyslíku. Stačí! Ne, děti moje; my musíme zůstat uprostřed tohoto prohnitého světa; uprostřed tohoto moře se zakalenou vodou; uprostřed těchto řek, které

*protékají velkými městy i
zapadákovy, a jejichž vody nemají
sílu živit lidská těla, hasit jejich
žízeň, protože obsahují jed. Děti
moje, musíme vždy být uprostřed
ulice, uprostřed světa a snažit se
vytvářet kolem sebe tůň čisté vody,
aby mohly přijít další ryby;
rozšiřujeme tůň kolem nás všech,
čistíme řeku a vracejme
blahodárnost mořským vodám“.*
[42]

25. Uprostřed podobných nebo ještě horších sociálních a morálních situací, které teď zažíváme, začala Církev usilovně měnit atmosféru upadajícího římského impéria: jako křesťané budeme vždy a stále vyzýváni k rozhodné snaze přinášet lidstvu Kristovy dary.

V tomto úkolu mají nenahraditelnou úlohu otcové a matky rodin: jejich snaha vtisknout hluboce křesťanský tón svým domovům a vzdělání svých

dětí udělá z těchto rodin ohniska křesťanského chování, tůně čistých vod, které budou mít vliv na mnoho dalších manželství. To zase bude usnadňovat, aby vypučela povolání odevzdání se Bohu v kněžství a v celém spektru života Církve, jak v sekulární sféře, tak v zasvěceném životě; a dají vzniknout novým „**radostným a zářícím domovům**“, jak říkával svatý Josemaría.

Trvám na tom, že otcům a matkám rodin přísluší právo na širokou škálu osobního apoštolátu v mnoha směrech. A, podtrhuji, aby se přirozeně a svobodně připojili k mnoha dalším lidem, kteří prožívají podobné problémy, a aby je společně řešili: využití volného času, odpočinkové aktivity a zábava, cestování, podpora vhodných míst, kde by jejich dcery a synové mohli lidsky a duchovně zrát atd. Rodičů s dětmi školního věku se týká po právu, jako součásti zodpovědnosti

za jejich vzdělání, svobodný výběr a dokonce podpora škol a mládežnických klubů; kromě toho je evidentní důležitost toho, aby se aktivně podíleli na chodu vzdělávacích zařízení, kde studují jejich synové a dcery, a používali při tom všechny nástroje, které jim zákon dává do rukou, aby je vhodně orientovali.

V poslední době, po mnoha letech propagandy ve prospěch společné výchovy, se otevírá cesta názoru, že oddělené vzdělávání chlapců a dívek na úrovni základní a střední školy se jeví pro jejich vývoj blahodárné. Je důležité nedbat námahy a podporovat výzkum a propagaci (v právních a pedagogických aspektech i v oblasti veřejného mínění), aby se ukázala vhodnost a výhody této metody, která předpokládá velký respekt vůči chlapcům a dívkám (malým i dospívajícím) a kde je

prokázaný přínos pro vzdělanostní i osobnostní rozvoj.

26. Stejně tak je v této souvislosti potřebná správná představa svobody, neboť se tento dar často chybně ztotožňuje s jednoduchou schopností vybrat si, na co má kdo v daném okamžiku největší chuť, co uspokojuje jeho rozmar nebo pohodlnost, bez uvážení intimního propojení s pravdou. Svoboda, velké přirozené dobro, byla oslabena hříchem, ale Kristus ji uzdravil milostí a povýšil ji do řádu nové a opravdové nadpřirozené svobody: svobody Božích dětí (srov. Řím 8,19-21). Svatý Josemaría právě proto, že se velmi cítil být synem Boha Otce (toto synovství je v nejnějnější podstatě to, co znamená být mužem nebo ženou), dosáhl zvláště hlubokého porozumění křesťanské svobodě a varoval nás proti **„omylu těch, kteří se spokojí s tristním pokřikováním: Svoboda!“**

Svoboda!“ Poukazoval, že ***„jejich volání často zakrývá tragickou závislost, protože volba, která dává přednost omylu, neosvobozuje. Jediný, kdo osvobozuje, je Kristus*** (srov. Gal 5,1),***neboť jen on sám je Cesta, Pravda a Život***(srov. Jan 14,6)“.

[43]A dodával: ***„Svoboda dostává svůj pravý smysl pouze, když slouží pravdě, která osvobozuje, když hledá nekonečnou Boží Lásku, jež nás zbavuje všech forem otroctví“***. [44]

Křesťané – jako zodpovědní občané – musí dělat vše možné, aby hájili a podporovali svobodu vlastní i ostatních a současně všem pomáhali tuto novou svobodu objevovat: *hac libertate nos Christus liberavit* (srov. Gal 5,1), svobodu, ke které nás osvobodil Kristus. Je to jeden z nejnaléhavějších úkolů nové evangelizace. Již jsem připomínal, že ti, kteří jsou voláni ke svému

posvěcování v manželském stavu, hrají v tomto úkolu nenahraditelnou roli; ale přejí si zdůraznit, že povinnost šířit pravdivé učení o manželství a rodině je zodpovědností každého křesťana.

CHÁPAT A HLÁSAT OBSAH VÍRY

27. Veškeré úsilí o uskutečňování nové evangelizace, jak v apoštolátu porozumění, tak i v prioritních oblastech, které jsem právě vyjmenoval, se musí opírat o pevný základ víry. „*Bez víry se Bohu nelze zalíbit*“ (Žid 11,6), upřesňuje Písmo svaté.

Tato teologická ctnost, brána ke křesťanskému životu, si žádá svobodný souhlas rozumu a vede k plné věrnosti Boží vůli, vyjádřené zjevenými pravdami. Dává nám jistotu, že tato zjevení musí pocházet od autority samého Stvořitele, který, jak vysvětluje kniha Genesis, chce pro celé stvoření pouze dobro. Proto

vážně přijatá a praktikovaná víra plodí trvalou a plnou důvěru v Boha, který nám zaručuje – pokud žijeme tuto svobodnou a zodpovědnou oddanost – účast na jeho Božském životě, jenž je nám sdělován těmito pravdami jako cesta k dosažení spojení se samotným Bohem.

„Rok víry je tedy z této perspektivy pozvánkou ke skutečnému a novému obrácení se k Pánu, jedinému Spasiteli světa. V tajemství své smrti a svého vzkříšení Pán zjevil plnost lásky, jež nás vysvobozuje a volá k obrácení života skrze odpuštění hříchů (srov. Sk 5,31). Podle svatého Pavla nás tato láska uvádí do nového života: „Křestním ponořením jsme byli spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, tak i my teď můžeme žít novým životem“ (Řím 6,4). Skrze víru přetváří tento nový život

celou lidskou existenci podle radikálně nové skutečnosti zmrtvýchvstání“. [45]

Příklad víry

28. List Židům před nás staví řadu věrných mužů a žen, kteří v průběhu dějin spásy, od spravedlivého Ábela, věřili v Boha a připojili se k Němu veškerou energií svého rozumu a vůle, trávíce své životy radostně v jeho službě (srov. Žid 11,4-40). Mezi všemi vyniká postava Abraháma, *našeho otce ve víře* [46], od něhož se musíme také naučit síle naděje v Boha, protože všichni musíme růst v následujících měsících ve třech teologických ctnostech, důvěřovat při tom více a více prostředkům, které nás vedou do Nebe, a naléhavě prosit Nejsvětější Trojici, aby posílila naši víru, naději a lásku.

Když žil Abrahám ve městě Ur, v Chaldeji, „uslyšel Hospodinův hlas, který jej vytrhl z jeho země, jeho

národa a v určitém smyslu z něho samotného, aby jej učinil nástrojem plánu spásy. Tento plán zahrnoval budoucí lid Smlouvy i všechny národy světa“. [47] Patriarcha se vydal hned, bez váhání, na cestu.

Vírou Abrahám uposlechl, když se mu dostalo povolání, aby se vystěhoval do země, kterou měl dostat v dědičné držení; a on šel, ačkoliv nevěděl kam. Víra ho provázela do zaslíbené země, do cizí země, aby bydlel ve stanech s Izákem a Jákobem, kterým se dostalo stejného příslibu. Čekal totiž na město s pevnými základy, které sám Bůh vystaví a založí. I Sára uvěřila, a proto dostala sílu stát se matkou, ačkoli už překročila svůj čas; to proto, že se spolehla na toho, který dal ten slib. A tak z jednoho muže, a to již vetchého, vzešlo tolik potomků, jako je bezpočtu hvězd na nebi a písku na mořském břehu. (Žid 11,8-12).

Stejný příběh o pevné víře pokračuje a rozvíjí se, hlouběji ašířeji, v Novém Zákoně. Jedinečnou učitelkou ve víře je nám Nejsvětější Panna Maria.

„Skrze svou víru přijala Maria andělovo slovo a uvěřila zprávě, že se ve své poslušnosti a oddanosti má stát Matkou Boží (srov. Lk 1,38). Při návštěvě Alžběty přednesla Nejvyššímu svůj chvalozpěv za úžasná díla, která učinil těm, kdo v něj důvěřují (srov. Lk 1,46-55). S radostí a rozechvěním porodila svého jediného Syna a uchovala při tom své panenství neporušené (srov. Lk 2,6-7). S důvěrou ve svého manžela Josefa utekla s Ježíšem do Egypta, aby ho uchránila před Herodovým pronásledováním (srov. Mt 2,13-15). Se stejnou vírou následovala Pána při jeho kázání a zůstala s ním i po celou cestu na Golgotu (srov. Jan 19,25-27). Pro svou víru Maria okusila plody Ježíšova zmrtvýchvstání a uchovávala všechny vzpomínky ve

svém srdci (srov. Lk 2,19.51). Poté je předala Dvanácti, když byli společně s ní shromážděni ve večeradle a očekávali Ducha svatého (srov. Sk 1,14; 2,1-4)“.[48]

Proto rozjímání a ponoření se do Mariiny víry nás vede k zakoušení naší absolutní závislosti na Bohu. To nás uschopňuje vidět, že když se pevně přidržíme jeho ruky, budeme schopni dělat zázraky. A také to dává nadpřirozený rozměr našim životům, Církvi a úkolu spolu-vykupitelství, který nám byl svěřen. Tento pohled rovněž zasahuje až k zdánlivě nejnepatrnějším detailům našich životů, neboť s Bohem *póssumus!*, můžeme všechno; a bez Něho, *nihil*, nic.

Skrze víru apoštolové opustili všechno, aby následovali Mistra. Stejně jednali první učedníci a mučedníci, kteří odevzdali své životy za svědectví Evangelium, a nespočetní

křesťané všech dob, včetně těch nedávných. „**Pro svou víru napříč stoletími vyznali muži a ženy všeho věku, jejichž jména jsou zapsána v Knize Života (srov. Zj 7,9; 13,8), jak krásné je následovat Pána Ježíše všude tam, kam byli povoláni vydávat svědectví o svém křesťanství: v rodině, na pracovišti, ve veřejném životě, při uplatňování svých schopností a vykonávání úřadů, k nimž byli povoláni**“. [49]

Příklad svatého Josemaríi

29. Obraťme svůj pohled do dějin Církve, v nichž nikdy nechyběli muži a ženy, kteří byli nástrojem Božích rukou, aby dodali v těžkých obdobích křesťanské víře novou energii a vitalitu. Myslím na příklad našeho Zakladatele. Svatý Josemaría hodně rozjímal o našich předchůdcích ve víře a o tom, jakou dávali Bohu odpověď. Proto stejně jako patriarcha

Abrahám i náš Otec opustil všechny své plány, uposlechl Boží hlas, stal se poutníkem na všech světových cestách, aby učil své bratry a sestry doktríně „**staré jako je Evangelium a stejně jako Evangelium i nové**“ [50]: zejména to, že Bůh povolává všechny ke svatosti v jejich práci a v okolnostech běžného života, uprostřed ruchu světa. Byl to muž, kněz víry a naděje, plný ctností, které spolu s láskou Pán vkládal s rostoucí intenzitou do jeho duše. Protože pěstoval tuto ohromnou víru a naději, dosáhl schopnosti dokončit úkol, který dostal, a dnes jsou nespočitatelní, *jako hvězdy nebeské a jako písek na břehu mořském* (Gn 22,17), lidé různého věku, rasy a postavení, kteří se živí tímto duchem a hledají Boží slávu.

Život svatého Josemaríi odhaluje, že každý náš den může a měl by být časem víry, naděje a lásky, bez místa pro egoismus. Měli bychom se sami

sebe ptát, jak se projevují teologické ctnosti v našem každodenním jednání. Zda vidíme starostlivou ruku našeho Boha Otce ve všem, co se děje, jak v příznivých událostech, tak v těch protikladných. Jinými slovy, jsme pevně přesvědčeni, že *omnia possibília credénti* (Mk 9,23), že vše je možné tomu, kdo věří, i když můžeme přijít o osobní výhody a prostředky? Jsme v apoštolátu optimističtí, máme nadpřirozený optimismus založený na přesvědčení, že, jak tvrdí Apoštol, *omnia possum in eo, qui me confórtat* (Fil 4,13), vše můžeme v Kristu, který je naše síla?

Možná budeme muset dojít k závěru, že ještě nevyužíváme tyto ctnosti s dostatečnou intenzitou. Tehdy na sebe můžeme aplikovat tato slova svatého Josemaríi: ***Chybí nám víra. V den, kdy budeme mít tuto ctnost a budeme důvěřovat Bohu a jeho Matce, staneme se statečnými a věrnými. Bůh, který je stejný jako***

***vždy, bude naším prostřednictvím
konat zázraky. Dej mi, Pane Ježíši,
víru, kterou si doopravdy přeji!
Matko moje a Paní moje,
Nejsvětější Maria, dej, ať uvěřím!***
[51]

Náš Otec často snažně prosil Boha pro sebe, pro početné dcery a syny a pro všechny věřící o růst v teologických ctnostech: *adáuge nobis fidem, spem, caritátem!*, posiluj naši víru, naději a lásku, modlil se každý den. Prosil o totéž také (tiše, ve svém srdci), když pozvedal při mši svaté hostii nebo kalich. Vedl ho jediný cíl: být lepším služebníkem (také my bychom měli být lepšími služebníky) Boha a duší v jakoukoliv hodinu a v jakékoliv situaci. Zdůrazňuji, že v tom spočívá potřebný předpoklad, aby se cesta Církve naplnila novými plody, nyní a povždy. Jak píše Svatý otec: „**Přejeme si, aby tento rok vzbudil v každém věřícím touhu vyznat svou víru v plnosti a s**

novým přesvědčením, s důvěrou a radostí“. [52]

„Je úkolem každého věřícího, aby zvláště v tomto roce znovu objevil obsah víry, kterou vyznává, slaví, žije a vkládá do svých modliteb, a aby přemýšlel nad samotným aktem víry. Není bez důvodu, že se křesťané prvních staletí museli vyznání víry učit nazpaměť. Sloužilo jim jako každodenní modlitba, aby nezapomínali na závazek, který přijali ve křtu“ [53].

Prosit o víru a růst v ní

30. Snažme se během nadcházejících měsíců, kdy se modlíme Vyznání víry při mši svaté a při jiných příležitostech, vyznávat víru v Církev s větším soustředěním, s větší pozorností ke slovům a jejich významu. Velmi také pomůže časté studium a rozjímání nad různými tématy Kréda. Mezi doporučení, která nám papež Benedikt XVI. dává,

aby nám pomohl mít co největší užitek z tohoto údobí, je především studium *Katechismu katolické Církve* nebo jeho *Kompendia*. *Katechismus*, krásné dědictví Druhého vatikánského koncilu, obsahuje všechny pravdy katolické víry plným, živým a uspořádaným způsobem.

„Existuje totiž hluboká jednota mezi aktem, jímž věříme, a obsahem, jemuž dáváme svůj souhlas“. [54] Znalost článků víry je základem pro možnost dát jí osobní souhlas, plné přilnutí rozumem a vůlí k tomu, co hlásá Církev. Toto přijetí proto znamená, že když se věří, svobodně se přijme celé tajemství víry, neboť sám Bůh garantuje její pravdu a odhaluje a nabízí našemu rozumu své tajemství lásky.

Papež pokračuje: **„Na druhou stranu nesmíme zapomínat, že v našem kulturním kontextu existuje**

množství lidí, kteří v sobě sice nerozpoznávají dar víry, upřímně však hledají nejvyšší smysl a konečnou pravdu svého života i celého světa. Toto hledání je skutečnou „preambulí“ k víře, neboť vede lidi po cestě směřující k tajemství Boha“. [55]

Neochabujme v tomto úžasném dobrodružství odhalovat duchovní úsilí, jež hnízdí ve všech duších, abychom jim nabídli formaci, kterou potřebují k uhašení své žízně po Pravdě. Zvláště v současné době nabývá životní důležitosti učit či připomínat lidem, se kterými se z různých důvodů setkáváme, že pozemský život představuje přechodnou etapu lidské existence. Bůh nás stvořil pro věčný život, určil nás k účasti na svém Božském životě, abychom tak dosáhli úplného a nekonečného štěstí. Tohoto daru Nejsvětější Trojice se plně dosáhne jen po tělesné smrti, avšak začíná již

zde na zemi. To je pak věčný život: že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista (Jan 17,3). Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den (Jan 6,54).

31. Následující měsíce nám poskytují novou příležitost hluboce rozjímat o tajemství Ježíše Krista. Ježíš nám zjevil Otce svými činy a slovy a ukázal nám cestu, která k Němu vede. Dal nám vše potřebné, abychom dosáhli tohoto cíle: Církev se svými svátostmi a institucemi. A co více, seslal nám Ducha svatého, který Boží milostí sídlí v našich duších a neustále nás pobízí jít k Otcovu domu. To vše je ovocem Boží lásky a dobroty, protože *v tom záleží jeho láska: ne, že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy (1 Jan 4,10).*

Přesvědčme se o důležitosti
rozjímání a vyzvání ostatních k
rozjímání o této základní pravdě:
**„Bůh nás má rád! On, Všemohoucí
a Všemocný, ten, který stvořil nebe
i zemi“.** [56] Žasněme a děkujeme za
toto úžasné sdělení, které musíme
všude rozšiřovat prostřednictvím
celosvětové katecheze.

Právě toto slovo – „*katecheze*“ – v
řečtině znamená doslova „rozezvučet
v uších“. Pro křesťany to je metoda
učení užívaná Církví již od prvních
okamžiků, co začala přinášet lidstvu
překrásnou perlu a poklad spásy, jak
to vysvětloval sám Mistr. Takto,
nasloucháním, první Pánovi učedníci
přijali dobrou zprávu a předávali ji
dalším takovým způsobem, že
uchvátila mysl i jednání posluchačů
a stala se součástí jejich životů.

Stejně se musíme chovat i teď, když
uplynulo dvacet století křesťanství:
rozeznít Pravdu vnesenou Ježíšem

Kristem do srdcí lidí, s nimiž se setkáme při naší pozemské cestě, a také modlitbou do srdcí těch, se kterými se osobně nesetkáme.

Každému musíme ve vhodný okamžik říci: Bůh na *tebe* myslel po celou věčnost! Bůh *tě* miluje! Bůh *ti* připravil nepopsatelné místo, Nebe, kde se *ti* on sám odevzdá a udělí ti věčnou radost a nasytí tvou překypující touhu po štěstí, kterou nosíš ve svém srdci!

32. Tyto základní pravdy nejsou samozřejmé. Hodně lidí nezná Boha nebo si o Něm vytvořilo mylný obraz. Někteří si představují Boha jako žárlivého vymahatele zákonů, vždy připraveného k trestu, nebo Boha, k němuž se obracíme jen v případě nouze; jiní si myslí, že Bůh je uzavřen ve svém vlastním štěstí, zcela vzdálený od trápení a potřeb lidí... Nepřestávejme se ptát sami sebe, zda jsou naše radost a náš mír takové, že se ti, co nás vidí,

mohou „dotknout“ Boží Lásky, kterou projevuje vůči svým dětem.

Všichni potřebujeme neustále posilovat „základní znalosti o fundamentálních tématech, abychom byli schopni osvětit smýšlení lidí a obhajovat Církev proti útokům, které na ni čas od času dopadají ze všech stran: jasné porozumění dogmatickým a morálním pravdám; potřebám rodiny a křesťanskému vzdělávání; právu na práci, odpočinku, privátnímu majetku; základním právům na sdružování a vyjadřování atd. Tak budete moci radostně zažít pravdu těchto slov: *véritas liberabit vos* (Jan 8,32), protože pravda vám dá radost, mír a účinnost“. [57]

Prosme snažně Ducha svatého, aby nám pomohl nabídnout přesvědčivé svědectví a podat (podle našeho vzdělání a praxe) rozumné

argumenty, které by usnadnily lidem otevřít svou mysl pravdě. Modleme se s vytrvalou důvěrou. Tento bod je nejdůležitější a mějme na paměti Pánův slib: *dále vám říkám, shodnou-li se na zemi dva z vás na kterékoli věci a budou o ni prosit, dostanou to od mého nebeského Otce* (Mt 18,19). Pokud vydržíme pevně spojení v modlitbě a sevřeme řady *jako ozbrojené šiky* (Pís 6,4) v bitvě pokoje a radosti, dostaneme z Nebe vše, o co Boha žádáme.

Když komentuje Benedikt XVI. verš z Evangelia, který jsem právě uvedl, poukazuje na to, že, **„sloveso, které používá evangelista pro vyjádření „shodnou se“ (...) uzavírá odkazem na „symfonii“ srdcí. Ta má účinek na Boží srdce. Shoda v modlitbě je důležitá, aby ji přijal náš nebeský Otec“** [58]. Zůstávejme vždy v souladu s papežem a jeho úmysly, protože tak se přiblížíme více Kristu a s Ním, skrze Ducha svatého, naše

modlitba přistane přímo u Boha Otce.

DOKTRINÁLNÍ FORMACE

33. Náš Otec vyjmenoval pět základních aspektů formace: lidský, doktrinálně-náboženský, duchovní, apoštolský a profesní. *Rok víry* nám nabízí zřetelným způsobem pozvání, abychom znovu přemýšleli o naší doktrinální formaci. A to z jednoho prostého důvodu: celá tato formace nám totiž pomáhá různými cestami k osobnímu prohloubení *obsahu a smyslu* víry. A tak budeme moci prostřednictvím tohoto obnoveného *intelléctus fidei*, porozumění víře, hlásat a dosvědčovat tajemství Boží Lásky v Ježíši Kristu vhodným způsobem svým kolegům a přátelům.

Formace podle učení Církve

34. Proto náš Zakladatel shrnul základní činnost Díla názornou

větou: „**předat doktrínu**“. Z toho pochází ono vytrvalé a ochotné úsilí zajistit věřícím Prelatury formační výživu, zvláště náboženskou doktrínu. Myslím na radost našeho Otce, když pozoruje z Nebe, jak se nepřetržitě organizují přednášky, v souladu s plány a potřebami každé oblasti. Všem vám připomínám, co nám neustále opakoval, aby se nám to hluboko vrylo: „**Vynaložte hodně úsilí na pochopení doktríny, kterou dostáváte, a nedopusťte její stagnaci; a pociťujte potřebu a radostnou povinnost přenášet ji na druhé tak, aby také v jejich srdcích dávala růst dobru a ušlechtilosti**“.

[59]

Para servir, servir – abychom byli užiteční (abychom k něčemu sloužili), služme, často opakoval svatý Josemaría a využíval při tom dva významy slovesa *sloužit*: být pro ostatní užitečným a mít skutečnou schopnost čelit různým okolnostem.

V této větě shrnoval důležitost být ve všech oblastech dobře připravení, být dychtiví účinně přispívat Božím plánům a Církvi. **„Abychom mohli sloužit ostatním, nejprve musíme být sami užiteční, to znamená, že potřebujeme formaci. Pokud ne, nemůžeme být dobrými nástroji, budeme k ničemu“.** [60] Když to aplikujeme na náš apoštolský cíl, znamená to, že můžeme sloužit pouze natolik, nakolik máme a vychováváme živou a ujasněnou víru, protože pouze tak můžeme *sloužit* apoštolátu Díla a doktrinální formaci ostatních.

Svatý Josemaría byl přesvědčený o této neustálé potřebě a vydal pokyny pro nábožensko-doktrinální formaci věřících Díla a postupně je rozvinul. Uvažujme, v rozhovoru s naším Pánem, co nám nepřetržitě vysvětloval. **„Cíle, jež si společně klademe, jsou svatost a apoštolát. K dosažení těchto cílů potřebujeme**

***především formaci. Pro naši
svatost potřebujeme doktrínu; a
pro apoštolát – doktrínu. A
doktrína vyžaduje čas a vhodné
místo a vhodné prostředky.
Nečekejme nějaké mimořádné Boží
osvícení, které od Něj ani
nemůžeme očekávat, když nám
vždy dává běžné lidské
prostředky: úsilí a studium.
Formace tedy vyžaduje studium“.***
[61]

Duch svatý, který sídlí v duších skrze
milost, spolu s Otcem a Synem, je
skutečně tím jediným (pro ty, kteří
naslouchají jeho hlasu a jsou
poslušní jeho vnuknutím), kdo
„nechá proniknout do ducha a do
srdce člověka učení Ježíše Krista“.
[62] Sám Ježíš Kristus ho nazýval
Duchem pravdy a ujistil nás: *jakmile
však přijde on, Duch pravdy, uvede
vás do celé pravdy; neboť nebude
mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit,
co uslyší (...) On mě oslaví, protože z*

mého vezme a vám to oznámí (Jan 16,13-14). Blahoslavený Jan Pavel II. ve svém komentáři tohoto úryvku Písma svatého vysvětloval: „Pokud Ježíš řekl sám o sobě: ‚Já jsem pravda‘ (Jan 14,6), je to tato pravda o Kristovi, kterou Duch svatý dává poznat a prohlašuje (...) Duch je Světlo duše: *Lumen córdium*, jak ho vzýváme na svatodušní svátky“. [63]

My křesťané jsme nejsvobodnější Boží stvoření, pokud nedovolíme, aby nás strhávali pomíjivé tendence dané chvíle. Církev povzbuzuje své děti, aby se chovaly jako ***zodpovědní a zásadoví katolíci, jejichž rozum a srdce nescházejí z cesty, nejdou různými směry, ale působí pevně a odhodlaně. Potom v každém okamžiku budeme jasně vidět, co je třeba udělat, a nenecháme se svést (buď slabostí charakteru nebo zbabělostí v poslušnosti svědomí) tendencemi či atmosférou dané chvíle: „pak již***

nebudeme nedospělí, nebudeme zmítáni a unášeni závanem kdejakého učení – lidskou falší, chytráctvím a lstivým sváděním k bludu“. (Ef 4,14) [64]

Prohlubovat vědomosti o učení Církve

35. Pokud toužíme poznat a milovat Boha, pokud si přejeme, aby Ho ostatní poznali a milovali, je nezbytné, aby katolické učení stále více osvěcovalo naše chápání a hýbalo naší vůlí. Nyní, kdy je dominující kultura tak nepřátelská Bohu, stává se tato povinnost zvláště naléhavou.

To vysvětluje, jak důležité a naléhavé je nenechat nic nehotového v naší doktrinální přípravě. Nikdy neopomiňme studovat zvláště teologii, podle své individuální situace, abychom získali onen *intelléctus fidei* – *hlubokou znalost víry*, o které jsem mluvil. Měli

bychom zakusit to silné a radostné napětí „*fides quaerens intelléctum*“ [65]: mysl poučenou vírou, jež se pokaždé hlouběji snaží pochopit to, v co věříme. Když je teologie studována nikoli rutinně či mechanicky, nýbrž jako součást našeho žití, pomáhá nám to skvěle k tomu, aby se nám pravdy víry staly plně vlastní a naučili jsme se myslet v duchu víry a z pohledu víry. Pouze tak můžeme správně odpovídat na komplexní otázky, které vyvstávají v profesionálním životě a při celkovém vývoji společnosti. Právě proto, že jste svobodní, mé dcery a synové, protože každý z vás se rozhoduje a jedná s plnou a úplnou nezávislostí, snažte se zvláště dobře formovat svou inteligenci a svědomí, abyste měli bohaté znalosti nejen z humanitních věd, ale také z teologie, která vám dovolí myslet, posuzovat a jednat jako křesťané.

Musíme soustavně obohacovat svou mysl, abychom byli schopni kompetentně pojímat témata katolického učení, jež mají zvláštní důležitost na poli vlastní profese nebo která jsou zvláště aktuální ve společnosti. Ta se budou místo od místa různit, ale některá jsou v současnosti závažná všude, zejména ta, která se vztahují k manželství a rodině, vzdělávání, bioetice atd.

36. V tomto smyslu jsem na vás opakovaně naléhal, aby se nadále zlepšovaly standardy vzdělávání a specializace profesorského sboru ve *Stúdia Generália* Prelatury; aby se podporovaly řady výzkumů vysoké úrovně na univerzitách, kterým Opus Dei poskytuje duchovní orientaci; aby se vytvářely interdisciplinární skupiny, například lékařů, biologů, právníků, filozofů, sociologů, kteří by se věnovali těmto úkolům s apoštolským úmyslem.

Mnozí členové Prelatury mohou činit něco podobného, společně s ostatními, ve veřejných nebo soukromých akademických institucích, kde pracují. A mnohem více lidí, i když se profesionálně nevěnují těmto specifickým oborům, může přidat své zrnko písku, aby pomohli k vytvoření zdravého veřejného názoru, ohleduplnému k přirozenému právu a znalému křesťanského poselství, používající při tom vhodně mediální prostředky. Již jste mě slyšeli říkat, že jednoduchý dopis nebo e-mail do novin, ve kterém sympaticky a jasně, *s darem jazyků*, vysvětlíme nějaký bod katolické doktríny, je občas účinnější než objemný traktát. Když tisk či nástroje veřejného mínění některé země nabízejí zdeformovaný pohled na Církev nebo dokonce otevřeně organizují neobjektivní kampaně, katolíci nesmějí stát pasivně stranou: musíme se vzepřít proti těmto urážkám nespravedlivým

vůči Bohu a společnosti, odkrýt jejich pravou povahu a vyžadovat respekt, který si Církev zaslouží, a přitom se nesnažit zakrýt chyby některých jejích členů.

Opakuji, že abychom toho dosáhli, musíme poznat, jak naléhavé je pro nás neustále zdokonalovat svou teologickou formaci a (podle své osobní potřeby a okolností) prohlubovat své chápání současných otázek, které se vztahují k základním pravdám Zjevení. Dobře využijeme kurzy a přednášky o filozofii, teologii, kanonickém právu, navštěvujme je se zájmem a dochvilně a snažme se z nich vyzískat co nejvíce. Kromě toho totiž tyto aktivity nabízejí i příležitosti usnadnit dalším lidem doktrinální a duchovní katechezi, kterou hledají.

37. Ve své katechezi o církevních Otcích se Benedikt XVI. pozastavuje nad jedním bodem v současnosti

zvláště důležitým. Tvrdí, že velkou chybou starých pohanských náboženství bylo neřídit se cestami vtisknutými božskou Moudrostí do lidských srdcí. „**Zánik pohanského náboženství byl proto nevyhnutelný: nastal jako logická konsekvence odtržení náboženství – redukovaného na umělý komplex ceremonií, konvencí a zvyků – od pravdy bytí**“. [66] A dodává, že staří křesťanští Otcové a spisovatelé naopak volili „**pravdu bytí oproti mýtu zvyku**“. [67] Cituje z Tertuliána, který napsal: „*Dóminus noster Christus veritátem se, non consuetúdinem, cognominávit* – Kristus prohlásil, že je pravda, nikoli zvyk“. [68] A Svatý otec komentuje: v této souvislosti stojí za povšimnutí, že termín *consuetúdo*, který zde Tertulián použil na označení pohanského náboženství, lze do moderních jazyků překládat výrazy jako

„kulturní návyk“ či „dobová móda.“ [69]

Nepochybujme o tom, že i přes zdánlivé vítězství relativismu v některých oblastech, tento způsob myšlení a rozsévání dezorientace skončí kolapsem jako domeček z karet, protože není ukotven v Pravdě tvůrčího a prozíravého Boha, jenž řídí cesty dějin. Skutečnost, kterou kolem sebe vidíme, nás zároveň musí povzbuzovat a nesmíme se vzdát a opustit všechny ty rozčarované lidi, pro které život ztratil smysl.

SPOJENÍ S KRISTEM PROSTŘEDNICTVÍM MODLITBY A OBĚTI

38. Víím, že svatý Josemaría často opakoval a rozjímal slova svatého Ignáce z Antiochie, který cestou do Říma, kde později zemřel mučednickou smrtí, sám sebe popsal jako „Kristovo obilí“ – byv rozemlet zuby šelem – „abych mohl být

shledán čistým Kristovým chlebem“. [70] Také my křesťané se považujeme za „*Boží obilí*“, protože máme milou povinnost poskytovat duchovní potravu těm, kteří z různých důvodů kráčí po našem boku.

Hluboce se přesvědčme o tom, že Bůh si přeje, abychom byli „*Kristovým chlebem*“, a tím mohli utišit hlad duší. Jak toho dosáhnout? Je třeba se bez odporu nechat rozemlít jako zrna klasů; a rozhodnout se využívat všechny ony nástroje (až do dna, ne jen napůl), které Pán nabízí, aby nás očišťoval, aby obrousil hrany naší povahy, aby vytrhl z našich vnějších i vnitřních sklonů (skrze lásku, i když je to těžké) to *já*, kterého si každý z nás vysoce cení. Naše vlastní osobní zkušenost nás učí, že tento úkol očišťování je velmi potřebný, pokud chceme získat žádoucí nadpřirozené plody. Mistr nám to vysvětlil názorným způsobem: *Jestliže*

pšeničné zrna nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek (Jan 12,24).

Spojení s Kristem na kříži

39. Ježíš Kristus *chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy* (1 Tim 2,4). Tato svatá ambice by měla ovlivňovat naše chování: musíme dát rozhodný apoštolský náboj do všeho, co děláme – v nejrůznějších situacích a okamžicích. Tak každý věřící Díla, dokonce i ten, kdo nemůže dělat apoštolát přímo (je nemocný, nachází se na novém místě nebo nezná jazyk atd.), bude rozvíjet velmi plodný a cílený apoštolský úkol. Dosáhneme toho všichni, pokud se budeme co nejlépe snažit o vztah s Bohem skrze normy zbožnosti; pokud se budeme snažit dobře odvádět svou práci a budeme-li to každý den při mši svaté nabízet Bohu. Náš Pán od nás očekává, že Mu budeme v neustálém rytmu – **jako**

tlukot srdce [71] – nabízet hledání a uskutečňování malých umrtvování a odříkání.

Spojení s Kristem na kříži je zásadně důležité pro uskutečňování tohoto apoštolského programu. Není možné následovat Ježíše, aniž bychom zapřeli sami sebe, bez pěstování ducha umrtvování a bez praktikování konkrétních činů pokání. Svatý otec ukazuje, že

„každý křesťan je povolán rozumět, nést v paměti a být svým životem svědkem slávy Ukřižovaného. Kříž, připojení sebe sama k oběti Božího Syna, je rozhodujícím „znaméním“ par excellence, že nám bylo umožněno pochopit lidskou a Boží pravdu: všichni jsme byli stvořeni a vykoupeni Bohem, který z lásky obětoval svého jediného Syna. Proto, jak jsem napsal v encyklice *Deus caritas est*, na kříži „se naplňuje ono obrácení se Boha

proti sobě samému, v němž se On sám daruje, aby znovu pozvedl člověka a zachránil ho. Je to láska ve své nejradikálnější podobě“ (č. 12)“ [72].

Vnořit se do Kristových ran

40. Často jsme slyšeli srovnání, které používal svatý Josemaría. Vysvětloval, že pokud toužíme jít v blízkosti Mistra, musíme být „v Kristových zraněných rukách semenem, jež božský Rozsévač vhodí do brázdy. Rozsévač vnoří svou ruku do velkého vaku a vyndá ji plnou lesklých zlatých zrn, která do široka rozhodí. Tak se musíme Pánu odevzdat vy i já, nečekat na zemi žádnou odměnu či si vymýšlet plané výmluvy. Ale jak tvrdí Evangelium, je nutné, aby zrno padlo do země, zdánlivě odumřelo a vydalo tak plody (srov. Jan 12,24). Jen tak budeme pro Pána dobrým

**semenem k setí, které na zemi
otevře božské cesty“. [72]**

Ve světle těchto úvah zpytujeme svá svědomí, zda se vážně snažíme být zbožnými a kajícími, pevně přesvědčení o tom, že **„čin nemá cenu bez modlitby a modlitba zvyšuje svou váhu obětí“**. [73]

Prosme Pána, aby nám poskytl každodenní hlad po větším odevzdání, účinnou touhu radostně se podílet na dobru duší. Toho dosáhneme jen tím, pokud se každý den snažíme při mši svaté obnovit touhu být živou hostií ve spojení s Kristem.

Nikdo neodmítá velikost a důležitost toho, co je nám nabízeno: být s Kristem hostií. Podporujme tyto svaté touhy ve chvílích osobního setkání s Ním. Prosme Ježíše skrze jeho Nejsvětější Matku, Učitelku víry, aby nám poskytl milost denně obnovovat naše apoštolské úsilí, a

uskutečňujme tyto úmysly
konkrétními činy v souladu s radami,
které dostáváme při duchovním
vedení.

Potom nás skutečně Ježíš vezme do
své zraněné ruky, a jen co nás
nasákne, jak zdůrazňoval svatý
Josemaría, svou drahocennou Krví,
aniž bychom opustili místo, kam nás
postavil, rozhodí nás do daleka a
široka: naše odevzdání bude plodné
na místech blízkých i vzdálených;
vytvoří užitek z naší práce i
odpočinku, z našich radostí i bolestí,
slov i mlčení, aby nasel božské
semeno do myriád srdcí. Staneme se
opravdu „**chlebem pro oltář i
chlebem na stůl: božští i lidští**“.

[75] A Ježíš uskuteční nové
obdivuhodné zázraky, jako je dříve
činil v duších a na tělech těch, kdo
Ho hledali, když se Ho mnozí snažili
dotknout, protože *z něho vycházela
síla a všechny uzdravovala* (Lk 6,19).

Obracet se k Duchu svatému

41. Stejně, jako Ježíš Kristus kázal Boží zvěst z popudu Ducha svatého (srov. Lk 4,14), i my křesťané bychom se měli k Němu obracet, naplnění důvěrou, jak doporučoval blahoslavený papež Jan Pavel II., když se přibližoval Jubilejní rok 2000. V jednom pastýřském listě napsal: „Proto k hlavním povinnostem (...) náleží znovu prozkoumat přítomnost a činnost Ducha, který působí v Církvi jednak svátostně, zvláště skrze svátost biřmování, a jednak v různých charismatech, úřadech a službách, které on sám podnítl pro její dobro“. [76]

Proto není nic logičtějšího, než počítat ve svém osobním apoštolátu a v jakékoliv apoštolské práci s utěšující skutečností, že Duch svatý se bez ustání podílí na posvěcování duší, třebaže činí svou práci v

tichosti. On je „i v naší době *hlavním činitelem nové evangelizace* (...) ten, kdo v průběhu dějin buduje Boží království a připravuje jeho plné zjevení v Kristu Ježíši tím, že působí v lidských srdcích a urychluje v našem světě vzkříšení sadby definitivní spásy, která přijde na konci věků“. [77] Nikdy nepochybuje: pokud se budeme obracet s vírou na našeho Utěšitele, On nám vloží do úst správná slova, vhodnou myšlenku, laskavý a pokorný způsob nápravy špatného jednání, který pomůže lidem změnit se.

Vynaložme proto upřímné úsilí, abychom rozvinuli svůj vztah a hovory s Duchem svatým; protože – jak také učil svatý Josemaría, když mluvil o způsobu, jakým Bůh jedná se svými věrnými dětmi – ***Bůh s námi nejen kráčí, ale také v nás přebývá. Mohli bychom to vyjádřit tak, že sídlí uprostřed našich duší***

***v milosti a dává nadpřirozený
smysl našim činům, dokud se proti
němu neobrátime a nevyženeme
ho odtamtud hříchem. Bůh je
skrytý v tobě i ve mně, v každém z
nás.[78]***

Modlitba jako zbraň

42. Přečtíme si znovu některá slova blahoslaveného Jana Pavla II. ze dne kanonizace Zakladatele Opus Dei. „K uskutečňování tak zavazujícího úkolu je třeba vytrvalý vnitřní růst živený modlitbou. Svatý Josemaría byl mistrem v užívání modlitby, již považoval za mimořádnou ‚zbraň‘ k vykoupení světa. Vždy radil: ‚V první řadě modlitba; pak pokání; a na třetím místě, až teprve na třetím místě, činnost‘ (Cesta, č. 82).“ Papež pokračoval: „Není to paradox, ale trvalá pravda: plodnost apoštolátu je především v modlitbě a v intenzivním a stálém svátostném životě. Toto je v podstatě tajemství

svatosti a opravdového úspěchu
světců“. [79]

Jedná se o duchovní postoj, který tento svatý kněz, náš Otec, zavedl od chvíle, kdy Bůh poprvé vstoupil do jeho duše, a jasně se odráží v prvních rocích Opus Dei, kdy bylo třeba vše teprve udělat. V roce 1930 – tehdy bylo Opus Dei ještě jako novorozeně – svatý Josemaría napsal Isidoru Zorzanovi, v té době jedinému členu Díla, několik slov, která si zachovávají trvalou platnost: ***Pokud musíme být tím, co si Pán a my přejeme, musíme být pevní v základech, především v modlitbě a odčiňování (oběti). Modli se: nikdy, opakuj, nikdy nevynechej své ranní rozjímání; a každý den nabídni všechny obtíže a oběti toho dne jako pokání.*** [80]

Následujme tento vzor chování, nezbytný pro růst našeho života víry a pro splnění nadpřirozeného úkolu,

který Mistr svěřil křesťanům. Proto musíme v první řadě každodenně růst v osobním styku a v rozhovorech s Ježíšem Kristem. Jak při nejnáročnější profesionální práci, tak v tichosti kaple nebo kostela, uprostřed ruchu ulice, také v čase zábavy nebo odpočinku, a přirozeně při rodinných aktivitách, v nemoci a při obtížích – v každém okamžiku! – musíme mluvit k Bohu duší, srdcem, smysly i rty a snažit se proměnit vše, co děláme, v modlitbu milou Bohu, často tichou. Ale trvám na tom, že modlitba je plodem života z víry. Je potřeba velké důvěry, abychom žádali našeho Pána opravdu, s přesvědčením, jak to dělal svatý Josemaría: **„Ježíši, řekni mi něco; řekni mi něco, Ježíši!“**

Nezapomínejme, že člověk, který se opravdu modlí, dělá pokroky v ctnosti pokory; má radost z toho, že je Božím dítětem; cítí naléhavost denního apoštolátu; vždy jedná

přátelsky a vlídně; ví, jak sloužit; snaží se být neviditelný a je poslušný při duchovním vedení.

Sůl umrtvování

43. Od našeho rozhovoru s Pánem nelze oddělit umrtvování: potřebujeme umrtvování, které stoupá k Bohu jako **modlitba smyslů**. Některé lidi děsí slovo „odpykání“ a představují si při tom kdoví jaké nesnesitelné bolesti. Nic nemůže být vzdálenější od pravdy! Bůh po nás běžně žádá ducha pokání, který se projevuje kvalitním plněním vlastních povinností dle svého postavení a okolností; plněním trvalým a radostným, jakkoli obtížné to může být, s lehkostí, s hrdinskou věrností v malých věcech.

I když byl svatý Josemaría velmi štědrý ve velkých pokáních, ke kterým ho Pán vybízel (protože ho formovaly v jeho poslání

zakladatele), považoval za mimořádně důležité rovněž drobné kající úkony – úkony nepatrné, avšak překypující láskou. Tak to vyjádřil ve svých zápiscích z roku 1930, týkajících se způsobu zpytování svědomí. ***„Odčiňování: Jak jsem v těchto dnech přijímal obtíže, které přicházely z Božích rukou?, ty, které zapříčinily povahy mých kamarádů?, ty, které pramenily z mé vlastní ubohosti? Nabídl jsem Pánu jako pokání tu velkou bolest, kterou cítím v důsledku toho, že jsem ho tolikrát urazil? Obětoval jsem mu stud za svou vnitřní hanbu a ponížení, když uvážím, jak málo jsem pokročil v cestě ctností?“*** [81]

Svět má dnes a vždy bude mít zvláštní potřebu duší, které milují oběť a objímají ji dobrovolně pro lásku Boží. V jakémkoliv okamžiku se taková oběť také zvedá jako zbraň schopná zvítězit v bitvě proti

požitkářství, které má spoustu obětí mezi křesťany i nekřesťany; proti přehnanému upřednostňování těla a smyslového vnímání. Uvažme, že pro zamezení neuspořádaného lpění na vlastním já je zapotřebí udělat absolutní nabídku, opravdový celopal svých vnitřních i vnějších smyslů, schopností, své duše i těla, v těsném spojení s Ježíšem Kristem.

Musíme „***nabídnout svůj život, svou bezmeznou nevypočítavou oddanost, jako odčinění za své hříchy; za hříchy všech lidí, našich bratrů; za hříchy spáchané během věků a za ty, které budou spáchány od nynějška až do konce světa; především však za všechny katolíky, za Bohem vyvolené, kteří neumějí náležitě odpovědět, kteří zrazují lásku, kterou si je Pán zamiloval a vyvolil***“. [82] A

přidejme další pohled, který náš Otec vždy zdůrazňoval: aspekt vítězství v bitvě, postoj optimismu, naděje a

jistoty, že Pán nám zaručí vítězství skrze naši víru, naši důvěru v Něho a pro naše skutky lásky vůči Bohu a vůči duším.

44. Tato slova svatého Josemaríi nám pomáhají velkoryse přijmout naše obvyklá umrtvování. Všichni se potřebujeme bez váhání očistit: jen tak budeme moci s radostí vlastní Božím dítětem ozdravovat prostředí, ve kterém žijeme. **„Odčiňovat, a nad vším odčiňováním je potřebná láska. Taková láska, která je účinná jako lučavka, vyleptávající z naší duše veškerou prašivinu, a jako oheň, který jazyky Božích plamenů zažehne a spálí ubohost našeho srdce.“** [83] Také vám navrhuji, abychom, pokud se někdy cítíme zbabělí, rozjímali o Ježíšovi v hodině jeho Utrpení, které postoupil pro lásku k nám. **„A potom... budeš mít ještě strach z pokání?“** [84].

Skrze tyto souřadnice křesťanského chování podněcujme v ostatních nutnost konkrétní a neustálé apoštolské činnosti s mladými i staršími, zdravými i nemocnými nebo s lidmi, se kterými se běžně setkáváme prostřednictvím své práce nebo přátelství, příbuzenství, zálib atd. – prostřednictvím všech vztahů, jež tvoří tkanivo našeho prostředí. Prosme Nejsvětější Pannu, ať nám dá více apoštolského úsilí v následujících měsících, abychom byli šířiteli radostné víry v Boha a abychom se tak také vždy chovali. Kromě toho prosme, ať sešle hojná požehnání svého Syna, aby mnozí muži a ženy otevřeli svá srdce Boží milosti, aby před ním nic nezamlčovali a rozhodli se jít s Kristem cestou, jež vede k plnému štěstí, které každému z nás připravil od věčnosti.

APOŠTOLSKÁ ČINNOST

45. „Poslání“, apoštolský úkol, jenž nám Pán svěřil, je možné pouze ze „života ve víře“, který jsme popisovali: musí být jako „epifanie“ – zjevení víry. Je to víra – doktrína a život –, co dává pevnost a působivost křesťanské existenci a činí ji proto atraktivní, jak dokazuje množství lidí, kteří nemají víru, ale přejí si, možná aniž by pro to něco dělali, dosáhnout tohoto štěstí a jistoty, toho pokoje mysli, které vidí u věřících.

Měli bychom konat apoštolát „zevnitř“ ctnosti víry, jak říkám. Proto naše denní sebe-odevzdávání se našemu Pánu nesmí slábnout. Je hodně co odčiňovat za urážky vůči Bohu a za zranění působená duším. Moje dcery a synové, chápejme naléhavou potřebu pro trvalé odčiňování prostřednictvím osobního apoštolátu, který uskutečňujeme: toto zadostiučinění je jako lakmusový papírek, který neomylně indikuje hloubku našich

křesťanských citů, pravost naší bolesti ze stavu společnosti. Nabízejme odčiňování s vědomím toho, jak říkal náš Otec, že jsme všichni schopní dělat chyby a hrůzy nejhorších hříšníků, pokud se pustíme Boží ruky. Odmítněme všechny tendence setrvat neaktivní. Ať se každý osobně, propojen společnými apoštolskými cíli, modlí k Pánu za lidi, kteří sdílejí takovým či jiným způsobem stejné ideály. Dejme se beze strachu do tohoto rozsévání pokoje a využívejme k tomu všechny dovolené prostředky, abychom přinesli hlaholení zvonů našeho *gáudium cum pace*, naší radosti a pokoje, až do posledního koutu země.

Každý na svém místě

46. Když budeme posilovat pevnou a vytrvalou vírou základy dialogu s Nejsvětější Trojicí, naše konkrétní apoštolské skutky budou účinné. Dbejme o všechny příležitosti sloužit

duším, se kterými se setkáváme, a kráčeje s velkou nadějí za dalšími takovými příležitostmi. Snažme se dokončovat veškerou svou práci dokonale s absolutně čestným úmyslem a hlídejme přitom sami sebe, aby se do našeho chování nevloudila ani skvrnka vychloubání. Poctivost úmyslu se nesmí nikdy vytrácet nebo zcela chybět v našich denních povinnostech. Tím způsobem se jakákoliv dobře vykonaná činnost obětovaná Nebi změnila v identifikaci s Ježíšem Kristem a mocně přispěje k jednotě v našich životech.

V nové evangelizaci společnosti má každý člověk Boží Prozřetelností přiděleno přesné místo. Ale nesmíme se chovat pasivně, ani se spokojit se snahou být sami věrní. Musíme vyhledávat duše, abychom jim sloužili tam, kde jsou, v tisíci styčných bodech společnosti – na univerzitách a ve školách, na

pracovních místech i při
odpočinkových aktivitách, v
rodinách – abychom jim nabídli
křesťanskou formaci, kterou
potřebují. Pociťujme svaté naléhání
přispět k práci Církve ve světě a
napodobujme první křesťany. Někdy
se nám – s evidentní tvrdostí – před
očima objeví překážky. Pak přijde čas
pro aplikaci některých pasáží z
dopisu svatého Josemaríi určeného
všem bez výjimky:

**„Děti moje, je logické, že se občas
(...) budete cítit malí a budete si
říkat: Je to jen na mně celý tento
apoštolát? Když jsem tak ubohý?
Když jsem tak plný vad a selhání?
Já vám říkám, abyste v těchto
okamžicích otevřeli Evangelium
svatého Jana a pomalu rozjíмали tu
pasáž, ve které se vypráví o
uzdravení slepého od narození.
Dívejte se, jak Ježíš dělá z prachu
země a svých slin bláto a vloží ho
na oči slepce, aby mu dal světlo**

(srov. Jan 9,6). Pán používá trochu bláta jako oční balzám (...). Známe svou vlastní slabost, svou nicotnost, ale s Pánovou milostí a svou dobrou vůlí jsme lékem, který dá očím světlo; jsme – se zkušeností své lidské malosti – Boží pomocí pro ostatní lidi.“ [85]

Někteří budete mít podmínky přispět k rychlejšímu zavedení nové kultury, nové legislativy, nové módy – to jsem již několikrát zmiňoval – prodchnuté evangelním duchem, což musí být bez ustání podporováno. Ale každému, ujišťuji, bylo přiděleno konkrétní místo v této „**válce lásky a pokoje**“. Každý z nás, ať už v předním nebo v zadním voji, je v situaci, kdy může uskutečňovat konkrétní osobní apoštolát, který ve spojení s celou Církví bude mít účinný dopad na dosažení těchto cílů.

Jako kvas v těstě

47. Když při nějaké příležitosti zaznamenáte zvlášť silně tíhu nepřátelského prostředí – na svém pracovišti, mezi vašimi vlastními příbuznými, v kruhu vašich přátel a známých –, myslete s hlubokou zodpovědností na to, že Pán křesťany volá, aby byli kvasem v těstě. *S nebeským královstvím je to jako s kvasem, který vzala žena a zadělala do tří měřic mouky, až všecko bylo prokvašeno.* (Mt 13,33). A svatý Jan Zlatoústý vysvětluje: „Jako droždí prostupuje svou vlastní působností velkou hmotou těsta, tak vy musíte změnit celý svět“. [86]

Tak jednal a jedná Bůh v dějinách světa. V jeho rukách je možnost, aby všichni padli poražení k jeho nohám, protože se žádný tvor nemůže vzepřít jeho moci; ale pak by nerespektoval svobodu, kterou nám On sám udělil. Bůh nechce *vítězit* násilně, ale *přesvědčit* láskou – a počítá při tom se svobodnou a

nadšenou spoluprací jiných tvorů, kteří vědí, že Mistra zajímají celé zástupy lidí, jež bloudí jako ovce bez pastýře. Nechce despoticky nastolit svou Pravdu, ale také není lhostejný před ignorancí lidí nebo morálními deviacemi. Proto onen dobrý otec rodiny, který zve na hostinu, vyslovil následující pozvání: *Jdi ven na cesty a k ohradám a přinut' lidi, ať přijdou, aby se můj dům zaplnil* (Lk 14,23): *compélle intráre!* (přinut' je vstoupit!).

„Ač mohl Kristus přitáhnout lidi k sobě, aby si přišli poslechnout jeho kázání, a setrvat přitom na jednom místě, přece tak neučinil; dal nám příklad, abychom také my obcházelí po cestách a hledali ztracené, jako pastýř hledá zbloudilou ovci a jako lékař, který jde navštívit nemocného“. [87]

Touto metodou neúnavné práce vzešla nespočetná obrácení, když se Církev rozšířila po celém světě.

Zřídka obrácení nastala jako plod činnosti výjimečné osobnosti nebo jako výsledek strategie promyšlené do nejmenších detailů. Vyklíčila jako efekt dobrého příkladu mužů a žen, celých rodin, jež pomocí milosti přirozeně praktikovali svou víru a uměli neustále dávat smysl naději, která v nich sídlila (srov. 1 Petr 3,15).

Jak velká je zodpovědnost křesťanů, každého z nás! Na našem chování, na našem zájmu o duše leží tolik velkých úkolů, nanejvýš užitečných a atraktivních. „Pokud ostatní lidé ztratí svou chuť, vy jim ji můžete vrátit; ale když se to stane vám, vaším pochybením strhnete také ostatní. Proto čím větší je úkol, který jste dostali, tím větší horlivost a oddanost potřebujete mít.“ [88]

Na hlubinu!

48. Od počátků Opus Dei vznikal apoštolát věřících Prelatury, spolupracovníků a přátel v lůně

Církve jako nástroj v Pánových rukách, aby poskytl velké služby celému světu, navzdory naší osobní slabosti. Musíme neustále volat *Grátias tibi, Deus!* – Díky tobě, Bože! A současně se musíme víc snažit. *Duc in altum!* (Lk 5,4), zajeď na hlubinu! Jděme dále beze strachu a pochyb, vždy pevně opření o Mistrův pokyn a plni spolehlivé víry v Něho. Jaká apoštolská panoramata nám otevírá *Rok víry!* Je na každém z nás, abychom jich využili co nejlépe. Práce s dušemi může být konána v jakékoliv situaci, ve které se nacházíme, přičemž je nutné se nejprve za tyto konkrétní lidi a úmysly modlit.

Pozastavme se u prioritních oblastí nové evangelizace, kterou jsem zmínil výše; a s tváří obrácenou k Roku víry zkoumejme, jak si sami počínáme při předávání větší křesťanské esence vlastní rodině, pracovnímu prostředí, ve kterém se

pohybujeme, kulturnímu, společenskému nebo volnočasovému okruhu, ke kterému náležíme. Odvážně se pozastavme při tomto zpytování a vyvodíme z něho důsledky pro svou osobní situaci, bez zbytečných obav, ale s bolestí lásky, bude-li třeba. Potom budeme muset občas usoudit, že jsme se nesnažili dostatečně; že jsme se mohli modlit s větší intenzitou, důvěrou a vytrvalostí; nebo že nám scházelo víc štědrosti při nabízení obětí, nebo že musíme jednat s větší náročností při svých apoštolských rozhovorech ve službě ostatním; nebo že zanedbáváme svou doktrinální formaci. Při jiných příležitostech budeme děkovat, protože náš Pán chtěl použít právě naše služby pro sklizeň duší.

Připuštění této skutečnosti (aniž by to vedlo ke sklíčenosti) se musí proměnit v silný popud prosit Nebe o větší víru, a poté v nový začátek.

Nunc coepi!, opakoval svatý Josemaría slova Žalmu: *yní začínám; tato proměna je způsobena pravící Nejvyššího* (srov. Ž 79,11, Vulg.). Takto musíme reagovat my, když zjistíme, že jsou výsledky menší než přání, a dokonce, když se skutečnost naší osobní nedostatečnosti nebo zřejmá neúčinnost našich snah stane bolestně zjevná. Pak tedy řešení tkví ještě naléhavěji v novém začátku: *eúntes docéte!* (Mt 28,19) (jděte a uchte!), důvěřujte Pánovým slovům, když vyslal své učedníky na první expanzi.

49. Na konci roku 2000 vyzval blahoslavený Jan Pavel II. katolíky: „Na počátku nového tisíciletí, kdy pro církev začíná nová etapa, znějí v našich srdcích Ježíšova slova, kterými jednoho dne poté, co ze Šimonovy loďky hovořil k zástupům, vyzval apoštola k rybolovu na hlubině: „*Duc in altum*“ (zajeď na hlubinu) (Lk 5,4). Petr a jeho

společníci uvěřili Ježíšovu slovu a spustili sítě. „Když to udělali, zahrnuli veliké množství ryb“ (Lk 5,6)“. [89]

Tato scéna, kterou měl náš Otec často na paměti a hlásal ji po celý svůj život, je tou, nad kterou rozjímáme při čtení Evangelia při mši svaté na svátek svatého Josemaríi. Zvu vás znovu k pečlivému rozjímání každého verše, protože také nyní, stejně jako v Ježíšově době, zástup trpí hladem po slyšení Božího slova.

Pán vstoupil na Petrovu loď, aby jeho slova slyšel zástup. Pak žádá Šimona a ostatní učedníky o jejich osobní pomoc: k veslování na hlubinu a při mnoha dalších příležitostech, aby se jeho slovo více a více rozšiřovalo. To je jeden způsob účasti na evangelizační misi: poskytnout Církvi jako Petr svou loď, adekvátní materiální prostředky, aby mohla pracovat s větší účinností na dobro

duší. Ale tato snaha nestačí. Kromě toho náš Pán žádá, abychom dělali apoštolát osobně, každý podle své vlastní situace, dělající maximum podle svých možností a s plnou velkorysostí. Existuje naléhavá potřeba žen a mužů, kteří by se vážně věnovali této zcela pohlcující úloze přivádět duše ke Kristovým nohám – jako první učedníci.

Zázračný rybolov nám ukazuje apoštolskou účinnost, která pramení z poslušnosti Mistrovu slovu. Po té, co učil zástup lidí, Ježíš říká Petrovi a ostatním: *Zaďte na hlubinu a spusťte síť k lovení* (Lk 5,4). Šimon uposlechne Pánův příkaz i přes svou nedávnou zkušenost neúspěchu; a tak je díky této poslušnosti učiněn zázrak: *zahrnuli veliké množství ryb* (Lk 5,6).

„*Duc in altum!* Toto slovo dnes zaznívá i pro nás a vyzývá nás k tomu, abychom si s vděčností

připomínali minulost, odhodlaně žili přítomnost a s důvěrou hleděli do budoucnosti: „Ježíš Kristus je stejný včera, dnes i navěky!“ (Žid 13,8)“.

[90]

Také vám připomenu, protože je to aktuální, co kázal Benedikt XVI. v den slavnostní inaugurace do své pastorační služby na Petrově stolci:

„Také dnes je řečeno Církvi a nástupcům apoštolů, aby zajeli na hluboké moře dějin a spustili sítě, aby získali lidi skrze evangelium – pro Boha, pro Krista, pro pravý život (...) Žijeme v odcizení, ve slaných vodách utrpení a smrti, v moři temnoty beze světla. Sít evangelia nás vytahuje z vod smrti a nese na jasné Boží světlo do pravého života. Pokud následujeme Krista v tomto poslání být rybáři lidí, musíme vyzdvihnout muže a ženy z moře, které je zasolené tak mnohými

formami odcizení, do země života, na Boží světlo. A je to skutečně tak: smysl našich životů je, abychom ukázali lidem Boha. A pouze kde je viděn Bůh, začíná opravdový život. Pouze když se setkáváme v Kristu s živým Bohem, poznáváme, co je život“. [91]

Nasadit veškeré prostředky

50. Trvám na tom, že nezbytná podmínka k získání apoštolských plodů je kultivace našeho života z víry, který se opírá se o nadpřirozené prostředky. Pokud se přátelíme s Ježíšem v osobní modlitbě, pokud přijímáme svátosti smíření a Eucharistie, pokud hovoříme s Naší Paní, s Anděly a svatými, našimi přímluvci u Boha, přispějeme jako účinní spolupracovníci k tomuto božskému rybolovu, do kterého nás chce Pán Ježíš zapojit. Musíme následovat Mistrův příklad a upřímně milovat své přátele, kolegy

a všechny duše, dávající tak najevo *mandatum novum*, nové přikázání, skrze něž, jak Spasitel řekl, lidé poznají, že jsme jeho učedníky (srov. Jan 13,34-35).

Dále si Pán přeje, abychom se podle svých možností na jeho službě také osobně podíleli. To můžeme vyvodit z prvního čtení mše svaté na výročí svatého Josemaríi. Po stvoření světa skrze svou všemohoucnost – a s obzvláštní láskou k prvnímu muži a první ženě – *Hospodin Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil (...), aby ji obdělával a střežil* (Gn 2,8-15).

Tato pasáž Písma svatého zapustila hluboké kořeny v mysli Zakladatele Opus Dei. Od okamžiku, kdy mu Pán ukázal svou vůli, pochopil, že v těchto slovech knihy Genesis se nachází jeden z klíčů k plnění povinnosti posvěcovat práci a

posvěcovat se prostřednictvím práce. Ježíšův příklad je pro nás směrodatný: strávil třicet let prací v dílně v Nazaretu, aby ukázal, že my rovněž máme povinnost pro Boží království používat lidské prostředky.

V jakékoliv apoštolské činnosti je nutné, abychom důvěřovali především Boží pomoci a současně, abychom nasazovali pro tento účel i osobní prostředky. Iniciativy Opus Dei potřebují například modlitby a pomoc mnoha lidí. A tak, s Boží milostí a štědrým přínosem zbožnosti, obětí a almužny tolika lidí různého společenského postavení, je evangelizační činnost konaná ve službě Církvi na celém světě stále rozsáhlejší.

Svatý Josemaría nám navrhoval, abychom se každý den sami sebe ptali: „Co jsem dnes udělal, abych přiblížil některé z lidí, co znám, blíž

k našemu Pánu?“ Při různých příležitostech, při rozhovorech naplníme tuto naléhavou touhu orientujícím rozhovorem, pozváním ke svátosti smíření nebo malou radou, která druhým pomůže lépe pochopit některý aspekt křesťanského života. Když komentoval svatý Ambrož navrácení hlasu Zachariášovi, otci Jana Křtitele (srov. Lk 1,64), napsal: „Právem se hned rozvázal jeho jazyk, protože víra rozvázala to, co bylo svázáno nevírou“. [92] Pokud je víra živá, *rozvazuje nám* jazyk, abychom podali svědectví o Kristu prostřednictvím apoštolátu přátelství a důvěry. A vždy je nutné štědré obětování modlitby a osobního pokání a dobře odvedené práce; to jsou nejdůležitější nástroje, které máme k dosažení našich apoštolských cílů.

ZÁVĚREM

51. Než skončím, navrhuji vám pro příští měsíce tři cíle k posílení vašeho „života z víry“:

eucharistickou zbožnost, kontakt s Duchem svatým a oddanost Panně Marii. Každý z vás je bude moci s pomocí duchovního vedení přizpůsobit osobním situacím.

Eucharistická zbožnost

52. Benedikt XVI. v Apoštolském listě *Porta fidei* vysvětluje své přání, aby *Rok víry* „vzbudil v každém věřícím touhu **vyznat** svou víru v plnosti a s novým přesvědčením, s důvěrou a radostí.“ A zvláště podotýká: „Bude dobrou příležitostí k tomu, abychom víru intenzivněji **slavili** v liturgii, zvláště při Eucharistii, která je vrchol, k němuž směřuje činnost církve; (...) a zároveň zdroj, z něhož vyvěrá veškerá její síla“ (*Sacrosanctum concilium*, 10).

Zároveň doufáme, že věřící budou svým životem stále věrohodněji

svědčit. Je úkolem každého věřícího, aby zvláště v tomto roce znovu objevil obsah víry, kterou vyznává, slaví, žije a vkládá do svých modliteb, a aby přemýšlel nad samotným aktem víry“. [93]

Během roku 2012 se dovršila nebo dovrší některá výročí zvláště významná pro dějiny Opus Dei. Mám na mysli sté výročí prvního svatého přijímání svatého Josemaríi 23. dubna; dvacáté výročí jeho blahořečení (17. května) a desáté jubileum jeho svatořečení (6. října); třicáté výročí papežského ustavení Prelatury (28. listopadu)... Tyto a další okamžiky našich dějin, v rámci přípravy a průběhu *Roku víry*, se musí proměnit v dobře využitě příležitosti k obnovení naší vděčnosti a naší chvály Nejsvětější Trojici. A jakým lepším způsobem toho dosáhnout než prostřednictvím Kristovy Oběti, svátostně přítomné při mši svaté?

Během *Roku víry* proto musíme dát nový impuls projevům silné a pevné zbožnosti k svaté Eucharistii, tajemství „**jež v sobě spojuje všechna tajemství křesťanství**“.

[94] Snažme se hlouběji zdokonalovat v darech, které nám byly dány spoluúčastí na jedinečném Kristově kněžství. Při křtu jsme všichni přijali všeobecné kněžství věřících a někteří – vysvěcením – přijali i svátostné kněžství. Zvu vás, abyste uvedli svou kněžskou duši plně do činnosti, když se účastníte mše svaté nebo ji celebrujete.

Předkládejte každý den na oltář svou práci, své sny, své těžkosti, svá trápení i radosti. Ježíš Kristus je spojí se svou Obětí a nabídne vše Otci, promění okamžiky a okolnosti naší pozemské cesty v oběť milou Bohu tak, aby byla skutečnou obětí chvály, díkůvzdáním i odčiněním za hříchy. Úsilí, které svatý Josemaría živil hluboko ve svém srdci, se stane skutečností: celý náš život, oněch

denních dvacet čtyři hodin, se stane mší, úzce sjednocenou s Obětí na oltáři.

53. Zvu vás, abyste v těchto měsících posílili svou víru ve skutečnou přítomnost Ježíše Krista v Eucharistii. S jakou láskou a hloubkou náš Otec hovořil o Nejsvětější Svátosti! Pokaždé, když během svých katechetických cest mluvil o tomto pokladu Církve, využíval toho, aby projevil velikost své víry. **„Pán není pouze na oltáři. Když kněz ukládá svátostný Chléb do svatostánku, zůstává tam Ježíš Kristus, Syn svaté Marie vždy Panny, jenž se narodil z jejího nitra; ten, kdo tiše pracoval v Nazaretu po té, co se narodil v Betlémě; ten, kdo kázal, byl umučen a zemřel na kříži, ten, kdo vstal z mrtvých a vstoupil na Nebesa“.** [95]

Začátkem roku 2012 jsem vás povzbuzoval k opakování vyznání víry apoštola Tomáše: *Dóminus meus et Deus meus!* Můj Pán a můj Bůh! (Jan 20,28). Doporučuji vám také, když kontemplujeme našeho Pána skrytého ve svaté Eucharistii, abyste mu říkali tato nebo jiná slova jako svatý Josemaría: „**Pane, věřím, že to jsi Ty, Ježíš, Syn Boha a Panny Marie, kdo jsi skutečně přítomný: svým Tělem, svou Krví, svou Duší a svým Božstvím. Klaním se ti. Chci být tvým přítelem, protože Ty jsi ten, kdo mě vykoupil. Chci být tvou Láskou, protože Ty jsi mou**“. [96]

Dcery a synové moji, ať je vidět, že se podobáte svatému Josemaríovi, jenž byl tak dobrý otec, když důsledně následoval cestu, kterou nám sám vytyčil. Vynaložme veškeré úsilí, abychom byli každým dnem citlivějšími ve své eucharistické zbožnosti. Věnujme veškerou svou pozornost, jako skuteční přátelé,

když zdravíme Ježíše v Nejsvětější Svátosti, při vstupu a odchodu z kostelů nebo kaplí v našich centrech. Nebylo by logické často Mu srdcem projevat slova lásky? To bychom měli dělat z míst, kdekoli budeme pracovat, těšit se ze střelných modliteb a duchovních svatých přijímání. A konejme zadosti učinění, když vidíme nebo slyšíme něco, co představuje vůči Němu urážku nebo nedbalost. Uvažujme, zda jsou naše pokleknutí opravdovým uctíváním.

To je pouze několik postřehů – je jich mnohem víc – k této eucharistické lásce, která je vlastní těm, kdo chtějí *být* Opus Dei a *dělat* Opus Dei.

Přijď, Duchu svatý!

54. Prosme s vírou a nadějí Ducha svatého, aby se v dnešní Církvi mohly opakovat zázraky prvních Letnic. Myslím, že nás pokaždé udivuje hluboká změna způsobená

Duchem svatým ve dvanácti apoštolech. Po té, co odhodili svůj strach, vydali se do ulic se smělou odvahou, aby vyprávěli o Kristu všem, které potkali. Když se objevily větší problémy, nacházeli útočiště v modlitbě, pevně opření o Pánova slova, kterými jim slíbil účast Utěšitele zvláště v takových okamžicích (srov. Jan 14,15-18; Lk 21,12-15). A tak se ve Skutcích apoštolů vypráví, že *když se pomodlili, otrásl se místo, kde byli shromážděni, a všichni byli naplněni Duchem svatým, takže hlásali s odvahou slovo Boží* (Sk 4,31).

Mistr oznámil apoštolům: *až však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy* (Jan 16,13). Duch svatý inspiroval apoštoly do té doby, co se smrtí posledního z nich završilo Zjevení přinesené Ježíšem Kristem. A navíc, Ježíšova slova nám říkají, že po všechny časy přítomnost Ducha pravdy nikdy Církvi nechyběla a

chybět nebude, a to zejména jejímu spolehlivému Magisteriu; a že stejný Utěšitel vede každého z nás, pokud se k Němu obrátíme, ke stále hlubšímu poznání Spasitelova tajemství. A poznání je rovněž láskou, protože láska je vlévána do našich srdcí prostřednictvím téhož Ducha svatého (srov. Řím 5,5).

55. Pán také slíbil, že Duch svatý ukáže světu hřích, který tkví v tom, že nevěří v Krista (srov. Jan 16,8-9). My rovněž potřebujeme toto poznání, protože potřebujeme stále víc *věřit* v našeho Pána, věřit v Něj úplně, vložit do Něho svou důvěru a radost, a nikoli v nás samé, ve své schopnosti ani ve své prostředky.

Prosme Posvětitelé, abychom pochopili tuto potřebu, abychom neupadali do hříchu neúplné víry v Ježíše. Prosme také Ducha svatého, aby nás svým světlem a ohněm osvobodil od tohoto omezení, aby

naše víra a láska ke Kristu stále víc a více rostly. Možná můžeme často rozjímat a vychutnávat, řekl bych denně, ona slova, která ve 30. letech sepsal jako modlitbu náš Otec: **Přijď, ó Duchu svatý! Osvěcuji můj rozum, abych poznal tvá přikázání; posiluj mé srdce proti úkladům nepřítele; zapal mou vůli... Uslyšel jsem tvůj hlas a nechci se zatvrdit a vzdorovat, říkáje: „potom... zítra“. Nunc coepi! Ted' , aby se nestalo, že už žádné zítra nebude. Ó, Duchu pravdy a moudrosti, Duchu rozumu a rady, Duchu radosti a pokoje! Chci to, co chceš ty, chci, protože chceš ty, chci, jak to chceš ty, chci, kdy to chceš ty...“.** [97]

Pokud půjdeme hlouběji do těchto proseb, více a více se budeme obohacovat intimním přátelstvím s Duchem svatým a budeme cítit, jak napsal svatý Josemaría, potřebu každý den se setkávat s Nejsvětější

Trojicí a hovořit s každou Osobou jednotlivě. [98]

Prosme také Posvětitele, aby do našich slov a našich činů vložil svůj oheň, schopný měnit duše. Vážně si přejme, ať nás roznítil svým plamenem, abychom dělali apoštolát kdekoli. Modleme se s vírou svatého Josemaríi: „**Ure igne Sancti Spíritus!**“; zapal nás, Pane, ohněm Ducha svatého.

Mariánská zbožnost

56. Všechny velké osobnosti Písma svatého mají svůj *vrchol* v Nejsvětější Panně. Maria je dokonalý příklad toho, že pro milování Boha a identifikování se s Ním je potřeba svobodně se oddat jeho vůli a vždy hlouběji věřit. Církev ji před nás staví zvláštním způsobem v právě tomto *Roce víry*. „Během tohoto roku bude užitečné vyzývat věřící, aby se se zvláštní úctou obraceli k Panně Marii, vzoru Církve, jež „září celému

společenství vyvolených jako vzor ctností“. Je třeba podporovat každý podnět, jenž věřícím napomůže k tomu, aby poznali výsadní úlohu, kterou Maria sehrává v tajemství spásy, aby ji milovali a následovali jako příklad víry a ctností. Za tímto účelem je vhodné organizovat poutě, slavnosti a shromáždění ve významných mariánských svatyních“. [99]

Na prvním místě dbejme, abychom v tomto období stále radostněji slavili pravidelné liturgické památky Naší Paní, které máme v kalendáři. Žádám vás, abychom je opravdově prožívali jako skutečné rodinné oslavy, při nichž jsou děti naplněni radostí z výročí své Matky a něžnou náklonností jí prokazují úctu.

Když jdeme spolu se svými příbuznými, přáteli, spolupracovníky či kolegy navštívit mariánské svatyně či poutní místa, darujme Panně Marii

sami sebe i ty ostatní. Měli bychom tam chodit v úzké jednotě se Svatým otcem a jeho spolupracovníky a také se všemi ostatními pastýři Církve, prosíce za naplnění úmyslů, které měl papež Benedikt na mysli, když ustanovil tento *Rok víry*. Jakým lepším způsobem můžeme Bohu projevit ona přání, než se obrátit na přímluvu Panny Marie, která byla tak úzce spojená s Kristem při Vykoupení?

Pokud důvěřujeme jejímu mocnému zprostředkování, budeme na ni naléhat, aby nám od Nejsvětější Trojice získala milostpřivedení světa a společnosti zpět k Bohu.

Připomínám vám, že také v této souvislosti náš Otec vždy zdůrazňoval potřebu pokání, přesvědčený, že tento způsob modlitby je nejlépe přizpůsobený lidskému omezení a nedostatku velkodušnosti – počínaje naším vlastním. Nabídněme náhradu za

naše osobní urážky a zanedbání,
urážky a zanedbání křesťanstva a
celého lidstva.

57. Když papež Benedikt XVI.
komentoval chvalozpěv Panny
Marie, *Magnificat*, řekl, že „**Maria si
přeje, aby byl Bůh ve světě veliký,
aby byl veliký v jejím životě a
přítomný mezi námi všemi.
Neměla strach, že by nám Bůh
mohl být „soupeřem“ v našem
životě, že by nám svou velikostí
zasahoval do naší svobody, našeho
životního prostoru. Ona ví, že je-li
Bůh velký, také my jsme velcí.
Neutiskuje náš život, ale pozvedá
ho a rozšiřuje: právě tehdy se náš
život stává velkým v nádheře
Boží**“.[100]

Utíkejme se ke spolehlivé přímluvě
Všemohoucí Přímluvkyně a vytrvale
naléhejme na Pána, aby učinil
účinnými naše snahy – a snahy všech
katolíků – v nové evangelizaci

společnosti. K tomu nás má vést tento rok, *beáta Maria intercedente*, skrze přímluvu Panny Marie: roznítit spící či porušenou víru mnoha lidí a vyvolat víru v ostatních, kteří ji dosud nemají. Nenechme si ujít žádnou příležitost k předávání Krista a jeho učení a k šíření ducha Opus Dei ve službě Církvi, prostřednictvím aktivnějšího apoštolátu přátelství a důvěry tak, že se mnoho mužů a žen všeho postavení přidá k tomuto apoštolskému úkolu.

58. Zpytujeme svá svědomí, abychom viděli, jak hluboce jsme se každý z nás zavázali, každý den, že budeme proměňovat tato přání ve skutečnost. Budme upřímní sami k sobě a uvažme, zda děláme maximum při různých příležitostech v běžném prostředí svých sociálních vztahů – a také o víkendech, o dovolených a během času potřebného k odpočinku –, abychom se dostali dál, abychom poznali více lidí a sloužili jim;

stručně: jak plníme ulice a další místa apoštolskou, proselytistickou modlitbou.

Nejsvětější Panna je Učitelkou víry. „Jako patriarcha Božího lidu, tak také Maria na cestě svého "fiat", kterým se zcela jako dcera a matka oddala Bohu, proti vší naději uvěřila. Především v několika úsecích této cesty se projevuje blahoslavenství té, "která uvěřila", obzvlášť zřetelně“. [101] Současné období dějin Církve, kterým procházíme, by mělo být charakterizováno mateřskou přítomností Naší Paní. „Její neobyčejná pouť víry je tedy trvalým styčným bodem pro Církev, pro jednotlivce i pro společnosti, pro národy a kmeny a v jistém smyslu pro celé lidstvo“. [102]

59. Po nanebevstoupení Ježíše Krista očekávali první učedníci shromáždění kolem Marie seslání Ducha svatého ve večeradle v

Jeruzalémě. Modlit se s Pannou Marií a skrze Pannu Marii je pro nás nejpevnější zárukou, že budeme brzy vyslyšeni. Proto se musíme obracet na Matku Boží a naši Matku při všech svých apoštolských úkolech. Osvěžme si nyní modlitbu svatého Josemaríi:

„Svatá Maria, Královno apoštolů, Královno všech těch, kdo touží hlásat lásku tvého Syna, ty, která máš tolik pochopení pro naši bídu a nedokonalosti, vyprošuj nám u Ježíše odpuštění za náš bídný život, za všechno to, co mohlo být ohněm, a bylo jen popelem, za světlo, které přestalo osvěcovat, za sůl, která se zkazila. Matko Boží, Všemocná orodovnice, dej nám s tímto odpuštěním také sílu opravdově žít z naděje a lásky, abychom mohli své bližní přivádět k víře v Krista“. [103]

S velkou láskou vám žehná

Váš Otec

+ Javier

Řím, 29. září 2012

[1] Benedikt XVI., Pastýřský list *Porta fidei*, 11. 10. 2011, č. 2.

[2] Svatý Josemaría, *Dopis z 24. 10. 1965*, č. 4.

[3] Benedikt XVI., Pastýřský list *Porta fidei*, 11. 10. 2011, č. 3.

[4] Srov. Kongregace pro nauku víry, Pastorační nota, 6. 1. 2012, III, 3.

[5] *Tamtéž*, II, 5.

[6] Ctihodný Álvaro del Portillo, *Dopis z 25. 12. 1985*, č. 4.

[7] Svatý Josemaría, *Dopis z 28. 3. 1973*, č. 18.

[8] Blahoslavený Jan Pavel II.,
Apoštolská exhortace *Ecclésia in Europa*, 28. 6. 2003, č. 46.

[9] *Tamtéž*.

[10] Svatý Josemaría, *Instrukce*,
květen 1935/14. 9. 1950, pozn. 231.

[11] Blahoslavený Jan Pavel II.,
Apoštolská exhortace *Ecclésia in Europa*, 28. 6. 2003, č. 47.

[12] Svatý Josemaría, *Dopis z 28. 3. 1973*, č. 4.

[13] Svatý Josemaría, *Dopis z 19. 3. 1954*, č. 27.

[14] Svatý Josemaría, *Boží přátelé*, č. 186.

[15] Blahoslavený Jan Pavel II.,
Projev, 9. 9. 1995.

[16] Svatý Josemaría, *Dopis z 24. 10. 1965*, č. 13.

[17] Svatý Justýn, *Apologie* 2, 10 (PG 6, 462).

[18] Minucius Félix, *Octavio*, č. 38 (PL 3, 357).

[19] Blahoslavený Jan Pavel II.,
Pastýřský list *Tértio millennio
adveniénte*, 10. 11. 1994, č. 6.

[20] Svatý Josemaría, Poznámky z
rodinného setkání, 7. 4. 1974.

[21] Benedikt XVI., Homílie z 21. 8.
2005.

[22] *Tamtéž*.

[23] Svatý Augustýn, *Vyznání*, I, 1, 3
(CCL 27, 1).

[24] Svatý Josemaría, Poznámky z
rodinného setkání, 2. 6. 1974.

[25] Benedikt XVI., Homílie při
slavnosti Zjevení Páně, 6. 1. 2007.

[26] Svatý Josemaría, *Jít s Kristem*, č. 33.

[27] Blahoslavený Jan Pavel II., *Překročit práh naděje*, str. 110.

[28] Svatý Josemaría, Projev při obřadu jmenování doktorů “honoris causa” Univerzitou v Navaře, 7. 10. 1967.

[29] Svatý Josemaría, *Cesta*, č. 944.

[30] Svatý Josemaría, Projev při obřadu jmenování doktorů “honoris causa” Univerzitou v Navaře, 9. 5. 1974.

[31] Blahoslavený Jan Pavel II., Encyklika *Fides et ratio*, 14. 9. 1998, č. 17.

[32] Svatý Josemaría, *Dopis z 9. 1. 1951*, č. 12.

[33] Blahoslavený Jan Pavel II., Pastýřský list *Novo millennio ineunte*, 6. 1. 2001, č. 51.

[34] Benedikt XVI., Projev skupině poslanců Evropské Unie, 30. 3. 2006.

[35] *Tamtéž.*

[36] Ctihodný Álvaro del Portillo, *Dopis z 1. 1. 1994.*

[37] Svatý Josemaría, *Cesta*, č. 493.

[38] Svatý Řehoř z Nanzianzu, *Modlitba II*, 71 (PG 35, 479); citace v: Blahoslavený Jan Pavel II., Apoštolská exhortace *Pastóres gregis*, 16. 10. 2003, č. 12.

[39] Svatý Josemaría, *Dopis z 28. 3. 1973*, č. 10.

[40] Benedikt XVI., Projev k účastníkům kurzu o vnitřních zákonech, 9. 3. 2012.

[41] Svatý Josemaría, *Cesta*, č. 121.

[42] Svatý Josemaría, Poznámky z rodinného setkání, 20. 5. 1973.

[43] Svatý Josemaría, *Boží přátelé*, č. 26.

[44] *Tamtéž*, č. 27.

[45] Benedikt XVI., Pastýřský list *Porta fidei*, 11. 10. 2011, č. 6.

[46] Římský misál, Eucharistický modlitba I.

[47] Blahoslavený Jan Pavel II., Poselství o putování na místa spjatá s dějinami spásy, 29. 6. 1999, č. 5.

[48] Benedikt XVI., Apoštolský list *Porta fidei*, 11. 10. 2011, č. 13.

[49] *Tamtéž*.

[50] Svatý Josemaría, *Instrukce*, 19. 3. 1934, č. 45.

[51] Svatý Josemaría, *Výheň*, č. 235.

[52] Benedikt XVI., Apoštolský list *Porta fidei*, 11. 10. 2011, č. 9.

[53] *Tamtéž.*

[54] *Tamtéž*, č. 10.

[55] *Tamtéž.*

[56] Svatý Josemaría, *Jít s Kristem*, č. 144.

[57] Svatý Josemaría, *Dopis z 9. 1. 1959*, č. 34.

[58] Benedikt XVI., Homílie v předvečer svátku Obrácení Svatého Pavla, 25. 1. 2006.

[59] Svatý Josemaría, *Dopis z 9. 1. 1959*, č. 34.

[60] Svatý Josemaría, Poznámky z rodinného setkání, 6. 5. 1968.

[61] Svatý Josemaría, Poznámky z rodinného setkání, 21. 11. 1954.

[62] Blahoslavený Jan Pavel II., Projev při generální audienci, 24. 4. 1991.

[63] *Tamtéž.*

[64] Svatý Josemaría, *Dopis z 6. 5. 1945*, č. 35.

[65] Svatý Anselm, *Proslógium, proem.* (PL 158, 225).

[66] Benedikt XVI., Projev při generální audienci, 21. 3. 2007.

[67] *Tamtéž.*

[68] *Tamtéž.* Tertuliánova citace se nachází v *O závoji panen*, I, 1 (PL 2, 889).

[69] *Tamtéž.*

[70] Svatý Ignác z Antiochie, *List Římanům* IV, 1 (Funk I, 216).

[71] Svatý Josemaría, *Výheň*, č. 518.

[72] Benedikt XVI., Homílie z 26. 3. 2006.

[73] Svatý Josemaría, Poznámky z rozjímání, 28. 5. 1964.

[74] Svatý Josemaría, *Cesta*, č. 81.

[75] Svatý Josemaría, *Dopis z 31. 5. 1954*, č. 29.

[76] Blahoslavený Jan Pavel II., Pastýřský list *Tértio millennio adveniente*, 10. 11. 1994, č. 45.

[77] *Tamtéž*.

[78] Svatý Josemaría, Poznámky z rodinného setkání, 8. 12. 1971.

[79] Blahoslavený Jan Pavel II., Homílie při mši kanonizace svatého Josemaríi, 6. 10. 2002.

[80] Svatý Josemaría, Dopis Isidoru Zorzanovi, 23. 11. 1930.

[81] Svatý Josemaría, 28. 7. 1930, v: *Intimní poznámky*, č. 75.

[82] Svatý Josemaría, *Dopis z 9. 1. 1932*, č. 83.

[83] Svatý Josemaría, *Svatý růženec*, IV Tajemství radostná.

[84] *Tamtéž*, II Tajemství bolestná.

[85] Svatý Josemaría, *Dopis z 29. 9. 1957*, č. 16.

[86] Svatý Jan Zlatoústý, *Homílie o evangeliu svatého Matouše*, 46, 2 (PG 58, 478).

[87] Svatý Jan Zlatoústý, citován sv. Tomášem Akvinským, *Summa teologická*, III, q. 40, a. 1 ad 2.

[88] Svatý Jan Zlatoústý, *homílie o evangeliu svatého Matouše*, 15, 7 (PG 57, 231).

[89] Blahoslavený Jan Pavel II., Pastýřský list *Novo millennio ineunte*, 6. 1. 2001, č. 1.

[90] *Tamtéž*.

[91] Benedikt XVI., Homílie při zahájení pontifikátu, 24. 4. 2005.

[92] Svatý Ambrož, *Výklad Evangelia podle Lukáše*, II, 32 (CCL 14, 45).

[93] Benedikt XVI., Pastýřský list *Porta fidei*, 11. 10. 2011, č. 9.

[94] Svatý Josemaría, *Rozhovory s mons. Escrivou de Balaguer*, č. 113.

[95] Svatý Josemaría, Poznámky z rodinného setkání, 11. 11. 1972.

[96] Svatý Josemaría, Poznámky z rodinného setkání, 22. 11. 1972.

[97] Svatý Josemaría, Ručně psaná modlitba, rok 1934.

[98] Srov. Svatý Josemaría, *Boží přátelé*, č. 306.

[99] Kongregace pro nauku víry, Pastorační nóta, 6. 1. 2012, I, 3.

[100] Benedikt XVI., Homílie při slavnosti Nanebevzetí Panny Marie, 15. 8. 2005.

[101] Blahoslavený Jan Pavel II., Encyklika *Redemptoris Mater*, 25. 3. 1987, č. 14.

[102] *Tamtéž*, č. 6.

[103] Svatý Josemaría, *Jít s Kristem*, č. 175.

.....

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/dopis-prelata-k-roku-viry/> (28.02.2026)